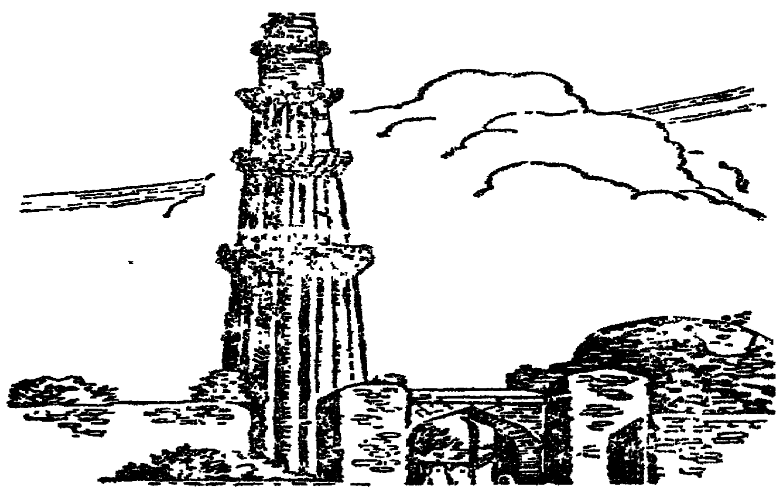

వికృతి
చైత్ర శుద్ధ పంచమి

ఓమ్.

వందే మహాకాళికాం

గృహవాస్తు ధర్మములు

దైవజ్ఞ చక్రవర్తి బిరుదాంకితులు

బ్రహ్మశ్రీ ముండూరు వీరభద్ర సిద్ధాంతిగారిచే

రచియింపఁబడినది.

ప్రకాశకులు:

కాళహస్తి తమ్మారావు అండ్ సన్సు,

సంస్కృతాంధ్ర బుక్ డిపో, [స్థాపితం 1882] రాజమహేంద్రవరం.

ముద్రణ:
శ్రీ రాజేశ్వరి ముద్రాసిలయం
రాజమహేంద్రవరం—౧౯౪౦

మూల్యం:
ఒక రూపాయి

మనవి

ఈ గ్రంథమునందు తాళపత్ర గ్రంథాంతర్గతములైనట్టియు, అనేక వాస్తు గ్రంథాంతరములందు గలట్టియు, దేశకాలానుగుణ్యముగా వాడుకలో ఉండి వాడబడుచున్నట్టియు విషయములనూ మా వంశపరంపరాగతముగా వచ్చుచున్న అనేక ధర్మ విషయములనూ వాస్తుసంబంధమగు మర్మములు ప్రకృతివారలకు అందరకూ సులభముగా తెలియుటకుగాను, ఈ గ్రంథము ప్రత్యేకముగా గృహవాస్తుమర్మములు అను పేరుతో సమకూర్చితిని. ఇట్లు ధర్మసందేహములు ప్రత్యేకముగా తెలియచేయు గ్రంథముల వాస్తువులు ఇదివరలో లేనందుననూ లిఖిత గ్రంథములు జీర్ణములగుచో. (బోద్ధారో మత్సరగ్రస్తాః ప్రభవస్స్మయదూషితాః అబోధోపహతాశ్చాన్యే జీర్ణమంగే సుభాషితం అన్నట్లు) ఎంచి మద్గ్రహంబున గల లిఖిత విషయములు కొన్నిటిని లోకోపకారార్థము చేయ వ్రాయబూనితిని. ఇది ప్రథమముద్రణమగుటచే లిఖితదోషములగాని ముద్రణాదిదోషములుగాని ఉండిఉండవచ్చును. చదువరులు నీరము విడిచి క్షీరములనే గ్రహించుదురుగాకయనిన్ని మద్గ్రంథాభివృద్ధికిన్ని తోడ్పడుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు:
గ్రంథకర్త.

విషయ సూచిక

శ్రీ ర స్తు

గృహ వాస్తు మర్మములు

శ్లో. జ్యోతిర్మయుం శాంతమయుం ప్రదీప్తం । విశ్వాత్మకం విశ్వపరం నిరీశం ఆద్యంతశూన్యం సకలం కలాపం । శ్రీవిశ్వకర్మణ్యమహం [నమామి.

వర్గోత్పత్తి.

శ్లో. అకచటతపయశవర్గాః స్మోస్థితాః క్రమశః ।
అవర్ణెషోడశజ్ఞేయాః స్వరాః కాదిషుపంచసు ।
పంచకంచైవ వర్ణానాం స్యుర్యశౌచతుః రక్షరా ।
ఏకోనషష్టేషు వర్ణానాం స్వరశాస్త్ర విశారదైః॥

తా. అ క చ ట త ప య శ అను ఎనిమిది వర్గులుగలవు. అందు "అ" వర్గునందు అ ఆ లు పదహారు అక్షరములను "క" వర్గు మొదలు "ప" వర్గువరకు అయిదేసిఅక్షరములను, "య" "శ" వర్గులకు నాలుగేసి అక్షరములను మొత్తం 49 అక్షరముల అని జ్యోతిషశాస్త్ర విశారదులు చెప్పియున్నారు.

దిక్సాధన

శ్లో. ప్రాసాదే సదనేశిందేద్వారే కుండేవిశేషతః ।
దిఙ్మాత్రభేకులనాశం స్యాతస్మాత్సం సాధయేద్దిశః॥

తా॥ ప్రాసాదము గృహము, శిబిరము, ద్వారము, కుండము వగైరాలయందు [illegible] ముగలుగుట [illegible] ముం దుగా దిక్సాధన చేయవలయును.

విధిగృహఫలం

శ్లో. వాయవ్యాం చ తథాగ్నేయాం గృహం పతితముఖం యది
అగ్నినా దహ్యతే క్షిప్రం ఇత్యాహ భగవాన్ భృగుః।
నైఋత్యాం చ ఈశాన్యాం గృహం చ యది వేశ్మకం।
నాశమాప్నోతి శీఘ్రం తు వ్యాధిశ్చ కలహం భవేత్॥

తా॥ వాయవ్యమునకును ఆగ్నేయమునకుగాని ముఖముగలిగి నదిక్కుగా (పతితముగ) కట్టినగృహము అగ్నిచే దహింపబడుననియు, హరింపబడుననియు, భృగుమహర్షి చెప్పెను. మరియు ఈశాన్య నైఋత్య దిశల కభిముఖముగలిగి దిశతిరిగి కట్టినగృహము నాశనము పొందు ననియూ కలహములచే పీడింపబడుననియు జెప్పెను.

గృహనిర్ణయము

శ్లో. ప్రాగాద్యాసు దిశాసు సంస్థితంగృహముఖద్వారం వశాద్గృహం జ్ఞేయం
పశ్చిమచోత్తరం త్వథగృహం ప్రాగ్యామ్యమేవంచతుః॥

తా॥ తూర్పుమొదలగు దిక్కులయందు ఉంచబడిన గృహ ముఖద్వారము(సింహద్వారం) ననుసరించి గృహములనెరుంగవలయును అనగా తూర్పునకు సింహద్వారము ఉంచినగృహము పడమటిగృహ మనియు, దక్షిణముదిశకు అభిముఖ సింహద్వారముగల గృహము, ఉత్తర గృహమనియు, పడమటివైపునకు అభిముఖద్వారముగలదితూర్పుగృహ

మునియు, ఉత్తరదిశకు అభిముఖముగల సింహాద్వారగృహము, దక్షిణ గృహమనియూ నెరుంగవలయును. అనగా సమ్మట గృహముఖద్వార (సింహాద్వారము) ననుసరించి గృహనిర్మాణము చేయవలయుననుట ఇట్లు ప్రాగాది నాల్గుగృహములను నెరుంగవలయును.

గృహారంభకాలము

శ్లో. పూర్వాహ్నేచోత్తమం ప్రోక్తం. మధ్యాహ్నేమరణం విదుః।
సంధ్యాయేచతస్రాయాంచ సర్వయేన్యాభతి మిచ్ఛతా॥

తా. గృహారంభము పగటి పూర్వాహ్నమందుచేయుట ఉత్తమము. మధ్యాహ్నమందు మరణప్రదము. సంధ్యలు రాత్రికాలమునందును అయిశ్వర్యముకోరువాడు చేయకూడదు.

రాత్రి శంకుస్థాపన ఫలము

శ్లో. శంకోస్సంస్థాపనం రాత్రౌ నకర్తవ్యం కదాచన
యదికుర్యాత్కర్త్రహానిః గృహహానిర్న సంశయం.

తా. రాత్రికాలమందు శంకుస్థాపనచేయకూడదు. అట్లుచేసి రేని గృహహానియు। కర్త్రునష్టమున్నూ కలుగును.

రాత్రి

శ్లో. రాత్రిభాగంచతుః కృత్వాంత్యభాగం గృహాదికె
ప్రతిష్ఠేష్వపి తత్కార్యం విశ్వకర్మా ప్రబవీడిదం.

తా. రాత్రికాలము 4 భాగములుగాచేసి అందు 4వభాగమునందు యలలో గృహారంభ ప్రతిష్ఠాదులు చేయవచ్చునని విశ్వకర్మచెప్పెను.

గర్భిణీపతినియమము

శ్లో॥ గర్భిణీయది పత్నీ చేన్నకుర్యాద్గృహకర్మణి
యదికుర్యాద్గర్భహానిః గృహేహానిర్న సంశయః
పంచమాసమితం కార్యంఅత ఊర్ధ్వంనకారయేత్.

తా॥ భార్య గర్భవతిగానున్నప్పుడు గృహారంభాదుల చేయకూడదు. అట్లు చేసినేని గర్భహానియు గృహముందున్నా హానియు కలుగును. అయిదుమాసములపర్యంతము చేయవచ్చును. అటుపైన చేయకూడదు.

శ్లో॥ సింధుస్నానంద్రుమచ్ఛేదంవపనంప్రేతవాహనం విదేశగమనం
చైవనకుర్యాద్గర్భిణీపతిః॥

తా॥ గర్భిణీస్త్రీయొక్క భర్త సింధుస్నానము, చెట్లునరుకుట, క్షౌరము, శవమునుమోయుట, విదేశయానము చేయకూడదు.

గణితప్రమాణము

శ్లో॥ ఏకాదశయవాదూర్ధ్వం యావద్వాత్రింశ హస్తకం।
తావదాయాదికం చింత్యంతదూర్ధ్వ నైవచింతయేత్॥

తా॥ పదునొకండువగింజల ప్రమాణముమొదలు 32 హస్తముల పర్యంతము ఆయాదిఫలములు చూడవచ్చును, అంతకుమించినయెడల గణితముచేయునవసరం (అనగా ఆయాదిఫలవిచారణ అనావశ్యకము) లేదు.

గృహగర్భప్రమాణము

శ్లో. గృహంచతుర్హస్త మితి ప్రవృధ్యాయావ ద్ద్వాత్రింశద్ధస్తమితి
ప్రమాణం తతఃపరంభూపతి మందిరాణాం యావచ్ఛతం
చాష్టకరాభియుక్తం.

తా. ఏకశాలాది గృహములకు 4 హస్తములు గర్భమనియు 32 హస్తములవరకు చతుశ్శాలా ప్రమాణ మనియు రాజభవనాదులకు ఆ హస్తములనుంచి 100 హస్తములవరకు అనియు శాస్త్రము.

రిక్తస్థాన వర్జ్యములు

శ్లో. దేశగ్రామే గృహే భూమౌ మంత్రే మానుషదైవతే ।
స్వామినో గురుభృత్యాదౌ త్యక్తస్థానం విసర్జయేత్.

తా. దేశము, గ్రామము, గృహము, భూమి, మంత్రము, ఔషధము, దేవతాప్రభువు, గురువు, సేవకుడు మొదలగునవి శత్రుత్వముగలవి ఐనచో పరిగ్రహింపకుండుడు.

రాత్రి వర్జింపదగిన కార్యములు

శ్లో. స్తంభగ్రామనివాసంచ తథారాజ్యాభిషేచనం ।
రాత్రికాలే భవేద్ధాని పూర్వాహ్ణే శుభదోమతం:.

తా. స్తంభప్రతిష్ట (శంకుస్థాపన గృహారంభము) గ్రామప్రవేశము రాజ్యాభిషేకము ఇవి రాత్రియందు చేయుట హానిప్రదము. పగటియొక్క పూర్వాహ్ణకాలమందుచేయుట శుభప్రదము.

శ్లో. కృషింబీజవాపం నరేంద్రాభిషేకం సువిద్యాగృహారంభ
దేవప్రతిష్టా క్రియాస్సప్తచౌలాదికా నామధేయా క్రియాంచ
తుపాయాం నకుర్వంతితజ్ఞాః.

తా. కృష్యారంభ, బీజావాపన, పట్టాభిషేక, విద్యారంభ, గృహారంభ, దేవప్రతిష్ట చౌలాదిసప్తక్రియాదులు (అనగా జాతకర్మ, నామకర్మ, అన్నప్రాశన, అక్షరాభ్యాసచౌల, సీమంతాదులు) రాత్రి కాలమందు చేయరాదు.

గోడ ఎత్తు

శ్లో. గృహస్యయద్విస్తారః స్వైవోచ్ఛ్రాయః నిశ్చయశ్శుభదః
శాలైకేషుగృహేష్వపివిస్తారద్వి గుణీతందైర్ఘ్యం.

తా. ఏకశాలాగృహాదులకు గర్భంయొక్క వెడలుపు యెంతో అంతగోడయెత్తు వుండవలయును. వెడలుపునకు రెట్టింపుకుతక్కువకాని (యెక్కువయెంతేని) పొడవు వుండవలయును.

మయుడు

శ్లో. గేహాదిసూత్రమారభ్య యద్విస్తారేతథోన్నతం
తిన్యగేహాంనృణాంవృద్ధిః మయేనపరిభాషితం.

తా. గృహముయొక్క గర్భవెడలుపు ఎంతో గోడఎత్తు అంత వుండవలయునని మయుడచే చెప్పబడినది.

గణిత నిర్ణయము

శ్లో. ఆయః కల్పోహ స్తమానైః కరైశ్చషట్తేమాత్రాభిర్మితే
మాతృకాభిః మధ్యేపర్యం శాసనేమందిరేచ దేవాగారే
మండపేభిత్తి బాహ్యేం.

తా. ఆయుధనాదులు అంగుళాదిమానములచే నిర్మింపబడిన హస్తాదులచే (గజము) గణితము చేయవలయును. పర్యంక ఆసన. గృహాదులకు భిత్తిమధ్యనుంచియు దేవాలయము మండపము వగైరావాటికి భిత్తిబాహ్యప్రదేశమునుంచియు గణితము చేయవలయును.

మరియు

శ్లో. గృహే మృన్మయేమానమన్తః ప్రధానంతధాచేష్టికా భిత్తి
భాగేతదర్ధం తధాచోపలానాం సభిత్యాసద్దైవ ప్రకుర్యాద్బహిం
శశ్చాన్యధా విత్తనాశం.

తా. మంటచేనిర్మింపబడు (గోడలు) గృహమునకు గోడలు గాక ఉల్లోపునుంచియు ఇటికలచేనిర్మింపబడు గృహమునకు గోడ మధ్యనుంచియు రాళ్ళచేనిర్మింపబడువాటికి గోడలసహాయున్నా గణితము చేయదగ్గది.

మరియు

శ్లో. భిత్తిమధ్యేకృతంవేశ్య, భిత్యాదౌదేవతాస్థవే
భిత్తికన్యస్యదేవానాం త్రివిధం సూత్రలక్షణం.

తా. గృహాదులవిషయమై గోడమధ్యనుంచియు దేవాలయాదులకు గోడసహాయమున్నా, దేవతాలయాదులకు గోడలుగాక యున్నా గణితము చేయవలయును.

గృహాయామ సంఖ్యాఫలం

శ్లో. గృహాస్యాయామ సంఖ్యాంతుచతుర్హస్త ప్రశస్యతే
తన్న్యూనే శుభదం ప్రోక్తమధికే స్యాద్ధనక్షయం.

తా. గృహము యొక్క (బంగాళా) వెడలుపు నాలుగుహస్తము లుండుట ప్రశస్తము అంతకంటెక్కువయున్నా శుభదము, అంతకు హెచ్చు ధననాశనము.

భిత్తినిర్ణయము

శ్లో. దేవానాం లోష్టకం భిత్తిః ప్రాకారే ష్టకం తథా,
నరాణాంచమృత్తయేన ఇష్టకం విశ్వకర్మణా.

తా. దేవాలయాదులను పాషాణములతోను, ప్రాకారాదులను ఇటుకలతోను మనుష్యులకు ఇటుకలు, మట్టితోనున్నా గృహములు నిర్మింపవలయును అని విశ్వకర్మ చెప్పెను.

క్షేత్రీకృతపదఫలం

శ్లో. పదంపూర్ణం ఫలంపూర్ణం భిన్నే భిన్నఫలం

విషమేచఫలంపూర్ణం సమేనాశం విశ్వకర్మణః.

తా. క్షేత్రకృతిపదము భిన్నముగాక పూర్ణఫలముల నిచ్చునవియు. భిన్నమయినపదము ఫలములను భిన్నముచేయుననియూ బేసిసంఖ్యగలపదము పూర్ణఫలములనిచ్చుననియు సమసంఖ్యగలపదము ఫలములను నశింపచేయుననియు మయబ్రహ్మయొక్క అభిప్రాయముగానున్నది.

నూతనగృహమునకు నవాత్మసామగ్రి

శ్లో. ఇష్టకాలోష్ట పాషాణమృత్తికాజీర్ణ మాంసం
తృణంపర్ణం బుధైః ప్రోక్తం దారుసూత్నం గృహోయవై.

తా. గృహాదులకు ఇటుకలు, రాయి, పాషాణాదులు, మన్ను, ఇనుము, గడ్డి, ఆకులు, ఈ గ మొదలగునవి క్రొత్తవియే వుపయోగించవలయును.

మరియు

శ్లో॥ నూతనేనూతనం కాష్టం జీర్ణేజీర్ణంప శశ్యతే
జీర్ణేచనూతనం ప్రోక్తంనోజీర్ణం నూతనేమనుః.

తా. నూతనముగా నిర్మింపబడువాటికి నూతనకష్టాదుల్లనే (మ్రానులు) ఉపయోగించవలెను జీర్ణగృహాదులకు జీర్ణ కాష్ట పనికి ఉపయోగించవచ్చును. జీర్ణగృహాదులకైననూ క్రొత్తమ్రానులు వగైరా వుపయోగించవలెనుగాని నూతనగృహాదులకు జీర్ణములగునవి ఎంతమాత్రమున్నూ ఉపయోగించుట శ్రేయస్కరముగాదు ఇట్లని మనబ్రహ్మయొక్క వాక్యము.

మరియు

శ్లో॥ నగృహంకారయేద్ధీమాన్ పురాణైర్నచ దారుభిః
కుర్యాన్నాప్నోతి మరణం సంపదాం నాశమేవచ.

తా. బుద్ధిమంతులగు శ్రేయోభిలాషులు ప్రాతమ్రానులను యోగించకూడదు. అట్లుచేసినేని మరణమును సంపదలయొక్క నాశ పొందుదురు.

అన్యవేశ్మదారు

శ్లో॥ అన్యవేశ్మ స్థితందారు నైవాన్యస్మిన్ ప్రయోజయేత్।
నతత్రవసతేకర్తా వసన్నపినజీవత్.

తా. పరాయియుంటినాగయోగ్య పాత్రమానులను తమయింటికి ఉపయోగించుకొనకూడదు అట్లుచేసినచో యజమాని అచ్చట నివాసమేచేయడు. అట్లుజాగ్రతగా కారణము పొందును.

వీధిశూలాదులు

శ్లో. విష్ణువృష్టం వీధిశూలం శక్తిపార్శ్వంచవర్జయేత్ ।
దృష్టించశైవ మూర్తీనాం శోకరోగభయప్రదం.

తా. విష్ణ్వాలయమునకు వెనుకనున్నా, ఈశ్వరాలయమునకు ఎదుటనున్నా, శక్త్యాలయములకు పార్శ్వములయందును, వీధిశూలల (ఎదుట) యందునూ గృహములుకట్టుట విడువవలెను. అట్లుగాక కట్టినచో శోకములు, రోగములు, భయములు పొందుదురు.

దృష్టివిస్తారప్రకారః

శ్లో. రుద్రాణాంశతదండంచ, విష్ణోర్వృష్టేవింశతి, ।
శక్తీనాం వామపార్శ్వేషు దృష్టివిస్తారమాత్రకం.

తా. ఈశ్వరదృష్టికి నూరుదండములు, విష్ణుపృష్టమునకు 20 దండములును, శక్తివామపార్శ్వము పూర్తిగానున్నా దృష్టిదోషముగాన విడువవలయును.

దండమానము

శ్లో. చతుర్వింశత్యంగుళైస్తు హస్తమానం ప్రచక్షతే ।
చతుర్హస్తోభవేద్దండః క్రోశస్తద్విసహస్రకం.

తా. ఇరువదినాలుగు అంగుళములు ఒకహ_స్తమనియు నాలుగు హ_స్తములు ఒకదండ ప్రమాణమనియు రెండువేలదండములు ఒక క్రోశమనియు నెరుంగవలెను

ద్వారశాల

శ్లో. పరకోణైః పరద్వారైః పరస్తంభైః పరస్తంభైః ।
కూపవృక్షాది భిశ్చైవకఃతం గేహం శుభర్గకం ॥
కోణాద్వా భమ కూపకర్దమతరుద్వారస్తంభాదేవేక్షితం ।
సద్మోచ్చద్విగుణాదకాంత రథవేధేన దోషఃఫల.

తా. తను సింహద్వారమునకు పరాయియింటియొక్క కోణము ద్వారము, స్తంభము, వృక్షము ఎదురుగాలున్నా నూయి, వృక్షము, బురదగుంట, ధ్వజస్తంభాదియొక్కయు దేవాలయములయొక్కయు వేధనాశనముచేయును. మరియు వీధిశూలను తను ఇంటియొక్క ఉన్నతమునకు రెట్టింపు ఎదుటగా విడవగా దోషములేదని అభిప్రాయము.

పరగృహసమాదిః

శ్లో. స్వగృహేస్తంభ శూలంచ అన్యగేహ సమంతథా ।
అన్యగేహ శిరోశూలా వర్జయేన్మను రబ్రవీత్.

తా. స్వకీయగృహముయొక్క స్తంభవిరళము, పరగృహములతో సమమున్నా పరులయింటి వెన్నుపోటున్నా కూడదని మనుబ్రహ్మ వచనము (అనగా నిచ్చుట పరగృహముతో సమానపారులు ఉండకూడదనియు జ్ఞాతులయొక్క తారును ఆవశ్యకమనియు అర్థాత్సిద్ధము.)

నిందితావులు

శ్లో॥ ఊషరే గ్రామమధ్యేచ భూయేచసురజాస్థవే।
శ్మశానేనిమ్న అవత్రైవీధిశూలాదిగరసు।
గోగణైస్సంది ఖ్యాయాంచ కోణదేశేజలాస్థవే।
విషమశత్రువర్గస్థే నవసేద్భూమిచ్ఛతా॥

తా. ఊషరక్షేత్రమందును, గ్రామమధ్యమందును, దేవతా స్థలములు, నీడలువగైరాగలిగిన స్థలమందును, స్మశానమందును, పల్లప్రదేశమందును సుడిగొట్టుట రంధ్రములు పడునట్టియు, వీధిశూల గలిగినట్టియు గ్రామగోగణములు నివసించునట్టియు, ప్రజలచే నిందింపబడునట్టియు, కోణప్రదేశమును నీరునిలవగలిగి ఇవకలిగినట్టిచోటున్నూ ప్రవాహము వెళ్ళునట్టి ప్రదేశమందును, బేసికోణములుగలిగినట్టియు, వాస్తుశాస్త్రోక్తశత్రుక్షేత్రము, ఇతరమగునట్టియున్నూ స్థలములయందు ఐశ్వర్యముకోరువాడు నివాసముచేయకూడదు గృహములు కట్టరాదు.

సమసంఖ్య

శ్లో॥ గృహేదారుశిరోదాను కుడ్యపేటీంచద్వారజం।
గవాక్షాద్యానిర్వ్యాతి సమసంఖ్యావిధీయతే।
శిరోగృహేచంద్రశాలే ఆయవ్యయధనాదికం।
నావస్యంఫలమాలోక్యం పూర్వేగృహప్రదేశం।
జ్ఞాతవ్యం సర్వతశ్చాపి విశ్వకర్మా బ్రవీదిదం.

తా. గృహమునకు దూలములు, వెన్నుబద్ద, అలమరద్వారములు, కిటికీలు మొదలగునవి సమసంఖ్యగా ఉండవలెను. మరియు మేడ, డాబావగైరాలకు ద్వారాదులు ప్రత్యేకముగా సమసంఖ్యయు

మంచిది. అయాన్యయధనాధిఫలములు వేరేగణితవిచారణ అనావశ్యకము వాటియొక్క గణితము మొదటి క్రింది గృహగణితఫలమునే యెరుంగవలెనని విశ్వకర్మ చెప్పెను.

వెన్నుపోటు

శ్లో॥ శిరోదారు సచేద్గేహే శూలం దోషోభిజాయతే ।
శిరోదారున చేద్గేహే శూలం దోషో న జాయతే.

తా॥ గృహమునకు శిరోదారు (వెనుబద్ద) ఉంచినవారికే వెన్నుపోటుయుండును. వెన్నుబద్ద లేని గృహమునకు వెన్నుపోటు లేదు.

వెన్నుపోటు లేదు

శ్లో॥ చతుశ్శాలే రాజగృహే స్వగృహే నాస్తి శూలజం ।
స్వగృహే స్తంభశూలంచ పరగేహసమం తథా ।
జ్ఞాతవ్యం అన్యతశ్చ పిశిరోదార్వాది శూలకం:

తా॥ చతుశ్శాలివిషయమైనను రాజభవనములువిషయమైనను తమకు తమఇంటి వెన్నుపోటువిషయమైనను దోషము లేదు. స్వగృహమందు స్తంభశూల (అనగా) పాల్లుతప్పుట, పరగృహముతో సమానముగనున్నా, పరులయింటి వెనుపోటున్నా దోషముగా నెరుంగవలెను.

మధువల్మీకాదులు

శ్లో॥ మధువల్మీక గృధ్రాణాం హస్తే ద్విత్రిణిసాగర ।
షాణ్మాసాభ్యంతరం గేహే సవిశేచ్ఛ్రియమిచ్ఛతా ।

గృహామధ్యేకర త్రిణిశాస్త్రసపంక్తి కమాత్పతె।
గృహే సంశాయ విశ్వకర్మా బవీన్వచః।
పుణ్యాహవాచనే వాస్తుపూజ శేచాన్న దానతిః।
గృహదోషాః వినశ్యంతివాసుశాస్త్రే మమోదితం॥

తా. తేనెపట్లు, ఫాట్లలు, గద్దలాలుట, మొండిచేయి మొల చుట ఇవి కలిగిన యెడల కనుముగా 2-3-4-6 మాసములు గృహ మును వర్జింపవలయును. గృహమధ్యమందును, ఆగ్నేయ, దక్షిణ వాయువ్య, ఉత్తరదిశలయందు దోష పదము. ఇట్టివి కలుగుట గృహ మందు జరుగనున్న అరిష్టసూచకములు అని విశ్వకర్మ చెప్పెను. మరియు పుణ్యాహవాచనము, వాస్తుపూజశాంతి, అన్నదానాదులవల్ల తద్దోషనివారణమగును.

త్రినాశనం

శ్లో. త్రిద్వారాశ్చ త్రిఖట్వాశ్చ త్రిదీపం త్రివటు స్తథా।
త్రివైధవ్యం త్రిసన్న్యాసంతద్గృహాం దుఃఖసంభవం॥

తా. గృహమందు మూడుద్వారములు, 3 మంచములు, 3 దీపములు, 3 రువటులు, 3 వైధవ్యులు, 3 సన్న్యాసులు ఇట్లుండుట ఆ గృహము దుఃఖప్రదమగును.

నామనక్షత్ర ప్రాధాన్యత

శ్లో. దేశగ్రామ గృహద్వార వ్యవహారాదిద్యూ తేషు।
దానేమనస్సే నాకాకిణివర్గ సంగరపునర్భూ మేళకేనామభం.

తా. దేశ, గ్రామ, గృహాదిఅర్గళ విషయమందును, జ్యోతి వ్యవహార సంపాదన, వ్యయ, హరణ, సేవ, కాకిణి, వర్గ, భూమేథనాది అర్గళవిషయమందును, నామనక్షత్రము ననుసరించియే ప్రాధాన్యము.

శ్లో. నరాణాం నామబహూనాం ఖ్యాతినామైవశస్యతే,
ఇతి రేషుచ సర్వేషు నిష్ఫలః వాస్తుజం ఫలం.

తా. వాస్తువిషయమై నామనక్షత్రమును గ్రహించువిషయమై అనేక పేరులగలవానికి ప్రసిద్ధిగా వాడుకలోవున్న నామము ననుసరించే శాస్త్రవిచారణ చేయవలయును.

జన్మనక్షత్ర ప్రాధాన్యత

శ్లో. వివాహే సర్వమాంగళ్యేయాత్రా యాంగ్రహగోచరే,
జన్మరాశేః ప్రధానత్వం నామతారాం నచింతయేత్ ॥

తా. వివాహాది సర్వమాంగళ్య విషయములయందును. యాత్ర, గ్రహస్థితి గోచారఫలములు వగైరావిషయములయందును నామరాశి నామనక్షత్రముల ననుసరించుటయే ప్రాధాన్యము.

గణితావశ్యకత

శ్లో. ఇష్టకానిర్మితే గేహేమృత్తికా నాంచలోష్టజా,
అయసాదారుజా చైవగృహేఽయాదీ విచింతయేత్,
లతాపత్రాదికానాంతు సద్యోఫలదకారిణీం అవశ్యేచైవక ర్తవై
గృహేఽయాదీన్నచింతయేత్ ॥

తా. ఇటుకలు, మట్టి, రాళ్లు, గాతిసంబంధము, ఇనుము ప్రాను ప్రాను సంబంధముగువాటిచే నిర్మింపబడు గృహములకు ఆయ, వ్యయ, ధనాదులు తప్పక విచారించచేయవలయును. తీగెలు, ఆకులు మొదలగు వాటిచే నిర్మింపబడునట్టియు, ప్రస్తుతఫలితము కొరకు నిర్మింపబడు నట్టియు, విధిలేక తప్పనిసరగా నిర్మింపవలసినవాటి విషయమైన ఆయ, వ్యయ, ధనాదుల విచారణ చేయ నవసరము లేదు.

భిత్తౌద్వార స్థాపనభాగాః

శ్లో. భిత్తిం ద్వాదశధాకృత్వా అంతరం సప్తమేవచ ।
పంచమం బాహ్యదిగ్భాగం మధ్యే ద్వారం వినిక్షిపేత్ ।

తా. గోడదళసరను 12 భాగములు చేయగా లోపలివైపునకు 7 భాగములున్ను వెలుపలివైపును 5 భాగములున్ను కాగా మధ్య యందు ద్వారమును ఉంచవలయును.

కూప భేదములు

శ్లో. ద్వారహీనోభవేత్కూపః ద్వారేణైకేనవాపికా,
నైకద్వారాపుష్కరిణీ దీర్ఘికా, కుల్యావిభూత
తోయాశ్చతటాకాః పరికీర్తితాః ॥

తా. ద్వారము లేనిది కూపమనియు, ఏకద్వారముగల (దిగుడు బావి) వాపి అనియు నాల్గువైపుల (దిగుడుమెట్లు) వచ్చి రాగలది పుష్కరిణియనియు వెడల్పుకన్న పొడవు ఎక్కువగలది, దీర్ఘికా అనియు ఎప్పుడున్ను నీరుఉండునది కుల్యయనియు నామములు.

గృహపర్యాయ నామములు

శ్లో. విమానం, భవనం, హర్మ్యం, సౌధ, ధామ్ని, నికేతనం ।
ఆలయం, నిలయంచైవశాగార్పదం, వస్తు, వాస్తుకం, క్షేత్ర
మాయతనంచైవ, మందిరం, విష్ణుకంపదం । సదనం,
స్థానమ ఖ్యాంతు, పర్యాయాఖ్యాన పండితైః॥
అమరే॥ గృహాం, గేహో, దవసితం, వేశ్మ, సద్మ,
నికేతనం, నిశాంత వస్త్య సదన భవనా, గార, మందిరం ।
గృహాఃపుంసిచ భూమ్న్యేవనికాయ్య, నిలయా, లయాః

తా ఇవిఅన్నియు గృహమునకు వాచకనామములు

లగ్నచంద్రుడు

శ్లో. స్థంభప్రతిష్టానశ బంధకాలేలగ్నేచ చంద్రో శుభదోనరాణాం ।
ప్రయాణకాలే ప్రథమగృహకాలే వివాహకాలే యమమూతవేవ॥

తా. స్థంభప్రతిష్ట, వ్రతబంధము, వీటివిషయమై లగ్నచంద్రుడు ప్రాశస్త్యము, ప్రయాణము, గజస్థాల, వివాహకాలములందు యమదూతిగా ఎంచదగినది.

పురుషశంఖు నిర్ణయము

శ్లో. అష్టాశ్రంచతురశ్ర మవ్రణమృజుంచా నశ్రమేవం విధం,
సర్వేషాంచవితస్తిమాత్రమనధిః స్వర్ణాదిరత్నాన్వితం,
గంధాద్యైరభిపూజితం శుభదినేశం కుంభ్యనేన్మంగళైః॥

తా. పంద్రెండు అంగుళములు పొడవు (అన్నివర్ణములవారికిన్ని సమానము. మరియు బ్రాహ్మణులకు 18 అంగుళముల పొడవున్నూ క్షత్రియులకు 16 అంగుళములున్నూ, వైశ్యులకు 14 అంగుళములున్ను శూద్రులకు 12 అంగుళములు పొడవున్నూ వుండవలయునని శాస్త్రాంతరము) గలిగిన ఆ శంకువును 3 వంతులుగానున్న మొదటివంతు 8 పలకలున్నూ, మధ్యవంతు 4 పలకలున్నూ, చివరవంతు పలకలులేక లింగాకారముగానున్నూ ఉండవలయును. అట్టిశంకువును గంధాదులచే పూజింపబడి రత్నాదులచేకూడివుండినక ర్తయందు స్థాపనశుభ ముహూర్తమందు చేయవలయును (ఇది పురుషశంకు)

స్త్రీ శంకులక్షణము

శ్లో. పూర్వభాగం త్రికోణంచచాతుర్భాగంతు మధ్యమం,
అంత్యమష్టమిదం భాగంచతుదశ్యాంగుళంస్త్రియః॥

తా. చివరవంతు 3 కోణములున్న మధ్యభాగము 4 కోణములున్న, అంత్యభాగము 8 కోణములున్న గలిగి 14 అంగుళములం పొడవుగలిగి ఈప్రకారము స్త్రీశంకుఉండవలయునని శాస్త్రముసిద్ధము.

స్త్రీపురుషశంకుల ఉపయోగము

శ్లో, పుంసోపురుషశ్శంఖుః స్త్రీణాస్త్రీశంకు రిష్యతె, ఉభయోః
మిధునం స్థాప్యలం, దక్షిణేస్త్రీ నపుంసకే॥

తా. పురుషులకు పురుషశంకువును, స్త్రీలకు స్త్రీశంకువున్నూ, దంపతులకు 2 శంకువులున్నూ స్థాపించవలయునూ, స్త్రీ నపుంసకులకు దక్షిణమున సాపించవలయును..

ఆరంభదిశ

శ్లో. మధ్యమే దేవతాగారే ఈశాన్యంమనుజాలయే,
సాతుసానాంతు నైఋత్యాం ఆరంభంశశ్యతేసదా॥

తా. ఆరంభాదులు దేవతలకుమధ్య ప్రదేశమందును, మనుష్యులకు ఈశాన్యదిశయందును, రాక్షసులకు నైఋతిదిశయందును ఆరంభించుట శ్రేయస్కరము.

శంకుజాతి

శ్లో. దేవాలయే శిలాశంఖుః నృణాందారుమయంతథా,
శంకుస్థాపంశిలాన్యాసం, స్థంభస్యారోపణం తథా,
ఆరంభస్స్వర్ణరత్నాద్యాః, నృణాంసౌఖ్య ఫలప్రదా,
ఇతిప్రోక్తమయబ్రహ్మ దేశకాలాదిచింతయన్॥

తా. దేవాలయాదులకు శిలాశంఖువున్నూ, మనుష్యులకు మ్రానుచే చేయబడినట్టిదియూ నగు శంకువులను ఆరంభకాలమందు స్థాపించవలయును. మరియును శిలాన్యాసము, శంకుస్థాపన, స్థంభప్రతిష్ట స్వర్ణరత్నాదులచే ఆరంభమున్నూ, ఇట్టివిచేయుట మనుష్యులకు సౌఖ్యము వాస్తుశాస్త్రోక్త ఫలప్రదమున్నూ అగు దేశకాలాదిచింతన ఎరింగి మయబ్రహ్మచే చెప్పబడినది.

వృక్షశూల ఫలము

శ్లో. తరువేధం విజానీయాద్యది ద్వారముఖేస్థితం,
కుమారమరణం ప్రోక్తం నానారోగశ్చజాయతే॥

తా. సింహద్వారమునకు ఎదురుగా వృక్షముండుట తరువేధ (వృక్షశూల) అని అందురు. అట్లుండుట వల్ల ఫలము, సంతాన నష్టము, వంశనాశనము, నానారోగ బాధలున్నూ కలుగును.

శల్యవిచారణ

శ్లో. జలాంతం ప్రస్తరాంతం వాపురుషాంత మథాపివా,
క్షేత్రం సంశోధ్య చోద్ధృత్య శల్యం సదనమారభేత్॥

తా. శల్యపరీక్ష, జలముపడునంతవరకుగాని, పకరంగుమట్టు (పొర) భేదించునంతవరకుగాని లేక పురుషప్రమాణమువరకూగాని శల్య శోధనచేసి గృహారంభము చేయవలయును,

పురుష ప్రమాణము

శ్లో. పంచారత్ని ర్దశ వితస్తిః వింశతిశతాంగుళః పురుషః॥

తా. పురుషప్రమాణమనగా 5 పిడికిలి మూరలు లేక 10 వితస్తులు (వితస్తి అనగా 12 అంగుళములు) లేక 120 అంగుళములు.

స్థలంలో నీళ్లుపారుదల

శ్లో. పూర్వే ప్రవాహో వృద్ధికరో నరాణాం తథోత్తరేచైవ ధనం దదాతి,
అర్థక్షయం పశ్చిమతః ప్రవాహః మృత్యుప్రదో దక్షిణతో ప్రవాహః

తా. లోగిలియందలి నీరుపారుదల తూర్పుదిశకు వెళ్లుట వృద్ధి ప్రదమును ఉత్తరముగా వెళ్లుట ధనప్రదమును, పడమటదిశకు ధనక్షయమున్నూ, దక్షిణదిశకు నీరుపోవుట మృత్యుప్రదమున్నూ నిచ్చును.

లోగిలియొక్క ఎత్తుఫలం

శ్లో. స్యాదుల్నతిః పూర్వ నైఋతానాం ప్రస్తొధనం
దక్షిణభాగతుంగే. ఈశోదనా నాం వినత్యే ప్రతీచ్యాం
ఉచ్చైర్భవినా శోధ్రువన తరేతు॥

తా. లోగిల (వెన్ను) పగ్గాఎత్తు పడమటఉండుట శ్రేయస్కరము. క్రమముగా పడమటనుండి దక్షిణ, తూర్పు, ఉత్తరములు పల్లముగా నుండుట మంచిది.

స్థలోన్నత ఫలం

శ్లో. వాస్తూపయోగభూమిస్తు దక్షిణేపశ్చిమేతథా,
ఉన్నతం సర్వసౌభాగ్యం ఇతరేచమృతిప్రదం॥

తా. గృహభూమి దక్షిణ పశ్చిమముల ఎత్తుగానుండుట సౌభాగ్యప్రదము. అదే ప్రకారము తూర్పుఉత్తరములఉండుట మృతిప్రదము (అనగా తూర్పు ఉత్తరములు పల్లముగా నుండవలయును).

గృహక్షేత్ర భాగము

శ్లో. షడ్భాగంతు గృహక్షేత్రం పైశాచం ప్రథమంత్యజేత్,
ద్వితీయంపృష్ఠభాగంస్యా త్తృతీయంతు గృహాంస్మృతం,
చతుర్థేచప్రపాంకుర్యా త్పంచమ్యాం కూపకల్పనం,
షష్ట్యామారామ వృక్షాణిప్రాంగణం గద్యతేబుధైః॥

తా. గృహమునకుగల భూమిని ఆరుభాగములగాచేసి అందు వెనుకనుండి ముందుకు, వెనుక 1 వ భాగము పిశాచభూమిగాను

విడువవలయును. 2వది వెనుక పెరడుగాను, 3వ భాగమునందు గృహమునున్నూ, 4వ భాగమందు చలిపందెరయున్నూ, 5వ భాగమందు నూయి యేర్పాటులున్నూ, 6వ భాగమందుముందుభాగమున పుష్పవనమున్నూ నిర్మింపవలయునని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

వివాహ వేదిక

శ్లో. వృత్తాయతా హస్తచతుష్టయేన హస్తోచ్ఛ్రితం
మందిర వామభాగే, విచిత్రతాం స్థంభచతుష్టయేన
వివాహవేదిం ప్రవదంతితజ్ఞః॥

తా. వృత్తముగాను, పలకలతో కూడినట్టియు, నాలుగు హస్తములుగలిగి వకహస్తము ఎత్తుగలిగి, నాలుగు స్థంభములతో అలంకరింపబడినదిగాను వివాహవేదికగృహమునందు తూర్పు ఉత్తరదిశల నుండుట మంచిదని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

వెన్నుపోటు

శ్లో. దారుమధ్యేపతిం హన్యాదంతే పత్నీసుతం పరం,
శిరోదారువశాచ్ఛ్యాలఫలం జ్ఞేయం బుధోత్తమైః॥

తా. వెన్నుపోటు, వెన్నుబద్దమధ్యను తగిలిన యజమానునకును వెన్నుచివర భార్యకును, వెన్నుమొదట సంతానమునకును నష్టము కలుగునని బుధులైనవారు చెప్పుచున్నారు (వెన్నుపోటు ఏ భాగమందు తగిలననూ దోషమేననిభావము)

గృహే చిత్రలేఖన

శ్లో. వరాహశార్దూల శివాపృదాక వోగృధ్రాభిధోలూక
కపోతవాయసాః॥ సన్యేనగోదాది వకాదిపక్షిణో
విచిత్రితానో కరణేగృహేసదా॥

తా. పంది, పులి, నక్క, సర్పము, గ్రద్ద, గుడ్లగూబ, పావురము. కాకి, రాబందు, డేగ, బల్లి, తొండ, కొంగ వంటి చిత్రపులను వేయుటగాని, విగ్రహములను ఉంచుటగాని గృహమందు దోషప్రదము.

భవంతి ప్రకారః

శ్లో. మాతృస్థానే చతుర్వాస్తు దక్షిణేపాదహీనకం, పూర్వేసార్థ
త్రిహస్తంచ చోత్తరేపాదయాత్రికం, పూర్వాయతం
శ్రేష్టదంస్యాన్మధ్య మందక్షిణాయతం, ఇతిప్రోక్తమయ
బ్రహ్మచతుశ్శాలే విశేషతః॥

తా. చతుశ్శాలలయందు తూర్పుపడమరలు పొడవుండుట ఉత్తమమనియు, దక్షిణోత్తరములుపొడవు మధ్యమఫలమనియు, అందు పడమటగర్భము నాలుగుహస్తములును, దక్షిణగర్భము పాతికె తక్కువగా నాలుగుహస్తములు, తూర్పుగర్భము సగముతోగూడిన మూడుహస్తములును, ఉత్తరగర్భము పాతికతోగూడిన మూడు హస్తములునూ ఇట్లు క్రమప్రకారమగు తక్కువగర్భము గలిగి వుండుట శ్రేయస్కరమని మండువాఇండ్లవిషయమై మయబ్రహ్మచే చెప్పంబడినది.

పారులు

శ్లో. భిత్తిదోషం పతిం హంతి దారుదోషం స్త్రియంతథా।
ద్వారదోషం సుతం హన్యార్గవాక్షౌ దేద్ధనం హరేత్।
స్థంభశూలేసర్వహానిః అసమేస్వగృహేంఫలం.

తా. తమ ఇంటివిషయమై సమముగాలేనిగోడ దూలము మొదలగువాని పారులుతప్పిన ఫలం చెప్పుచున్నాడు. ఎట్లనగా? గోడ పారు

తప్పించో ప్రతినష్టమున్నూ, దూలములు, గురుజులు, వెన్నుపారులు తప్పినచో స్త్రీ నష్టమున్నూ, ద్వారములపారుతప్పినచో సంతాననష్టమున్నూ, కిటికి, అలమిర (బీరువా) లపార్లు తప్పినయెడల ధననష్టమున్నూ స్థంభవిరళమునకు అన్నివిధములనష్టమున్నూ గలుగును గాన (తమ ఇంటిపార్లుతప్పిన దోషము పరాయియింటి నెనుపోటు సమముగా నెరుంగదగినది.)

దూలమునకు అడ్డము వెన్నుకు నిడువునడచుట

శ్లో. దూః త్రయాదిభవన భయరోగంచజీవనం ।
దూలమధ్యంచగమనం శిరోదారుసమంతథా.

తా. మూడుమొదలగుబేసి దూలములగృహముయొక్క ఫలము రోగము, భయముగలుగచేయును మరియు గృహమందు దూలమునకు అడ్డుగానడుచుటయు, వెన్నునకు సమముగా (నిబ్బరముగా) నడచుటయు పైఫలములనే గలుగచేయును.

ద్వారముపై గురుజువగైరా

శ్లో. గవాక్షద్వార పేటించద్వారమధ్యేసమంతథా ।
గృహదారు శిరోరుస్థంభం సామరణప్రదం.

తా. కిటికి, అలమారు, గుమ్మము మొదలగువాటిమధ్య (పైన) దూలముగాని వెన్నుబద్దగాని వాటిగురుజుగాని నిర్మింపబడెనేని మరణమునిచ్చును.

గుణాధికం గ్రాహ్యం,

శ్లో. మధ్యగృహేతిష్టతి సూర్యరశ్మిస్తస్మిన్న దద్యాత్ఫలమ్న తదోషః।
శల్యాదిదోషోనగణాది దోషాస్సూతాశ నస్తూలవింవాద శేషం.

తా. ఏగృహమధ్యమందు సూర్యరశ్మి ప్రసరించునో ఆగృహమందు శిల్పసంబంధమయినగాని, గణితసంబంధమయినగాని మరియేఇతరసంబంధమైనగాని దోషమును ఇవ్వనేరదు. ఎట్లనగా ? అశేషసూటి సంఘమునకు అగ్నికణమువలె అన్నిదోషములను సంహారించును!

గుణాధిక్య గ్రాహ్యం

శ్లో. బహుగుణా లఘుదోషసమన్వితంభవనమేవ గృహాదికమిష్యతె
జలలవేనశిఖీ బహుపావకాన్ నశమమేతిగుణై రధికోయతః,

తా. గృహాదులయందు స్వల్పదోషములుగలిగినట్టియు బహు గుణములు గలిగినట్టియు గృహమును పరిగ్రహించవలెను. (అన్నియూ మంచిఫలములుగలుగుట దుర్లభము) ఎక్కువ అగ్నిహోత్రమందు స్వల్పజలము విని యోగము చేయలేనందున మంచిఫలములు ఎక్కువ గలిగినవాటినే గ్రహించవలయును.

పంచ (విషయములు) పరిస్థితులు

శ్లో. దేశంచ కాలం స్థిత్యాచవయోవర్ణాని పంచచ ।
పరీక్ష్య వాస్తోవక్తవ్యం విశ్వకర్మమతె స్తథా.

తా. విశ్వకర్మయొక్క మతమేమనగా? 1 దేశము, 2 కాలము, 3 స్థితి, 4 వయస్సు, 5 వర్ణములనెడి పంచవిషయములను బాగుగా పరిశీలించి శాస్త్రము చెప్పవలయుననుట.

గోడ మొదలగునవి పడినందువన ఫలము

శ్లో. భిత్తిగృహవాటుకీల స్తంభద్వారప్రపాతభంగేషు ।
తద్వాక్యవాటతోరణ కేతూనాంగృహపతేర్మరణం.

తా. గోడ, దర్వాజా, సింహద్వారం, స్తంభము, ద్వారము, తలుపు, తోరణము, జండాకొయ్యలు మొదలగునవి పడిన, విరిగిన, చెడిన పగులుటవంటివి కలిగినచో గృహయజమానునకు మరణప్రదము.

స్మశానవాంస ఫలము

శ్లో. శ్వసృగాలోధవాగృధ్రః కాకోవాయదిమానుషః ।
స్మశానాన్మాంస సమానాయపురమధ్యే ప్రవేశయేత్ ।
నగరంపట్టణం వాపి గ్రామం వాయదివాగృహం ।
అచిరేణైవకాలేన స్మశానంతద్భవిష్యతి॥

తా. కుక్క, నక్క, గద్ద, కాకి లేక మనిషిగాని శ్మశానమందుండు మాంసమునుతీసుకవచ్చి పట్టణము, గ్రామము లేక గృహమందు విడిచినట్లయితే అచిరకాలములోనే అది రుద్రభూమివలె పరిణమించును

వాయసశాంతిః

శ్లో. అథాసంప్రవక్ష్యామి వాయసః ప్రవిశేద్గృహం ।
ప్రవిశేద్వారతోగచ్ఛేన్మా సమేకంటివివర్జయేత్ ।
ద్వారాంతరేయదాగచ్ఛేత్ షాణ్మాసంతు వివర్జయేత్ ।
దేవాలయే నృపాణాంతు గ్రామనాశోభవిష్యతి ।
గృహప్రవేశనేకాకో గృహశేష క్షయంకరః ।
శ్వానమార్జారతో గచ్ఛేద్వాయసః ప్రవిశేద్గృహంద్గృహ
స్వామరణం వింద్యాత్సర్వనాశో గృహేభవేత్ ఏతేషాందోష ।
జాతానాం శాంతింవక్ష్యే సమాంగతశాం ॥క॥ 280

తా. కాకిదోషము చెప్పబడుచున్నది. కాకిగృహమందు ప్రవేశించినచోగాని, సంహద్వారముసుండి వెళ్ళినగాని ఒకమాసము గృహ

మును విడువవలెను. మరియు గృహము అంతటను తిరిగినచో 6 మాసములు విడువవలెను. దేవాలయము, రాజమందిరములందుండిన మహాదోషప్రదము. ఆ దోషము ఆ అధిపతికి చెందును. కాని గృహప్రవేశించుటవల్ల గృహమందు అనేకనష్టములు సంభవించును. మరియు కుక్క, పిల్లియు కూడ గృహమందు నష్టప్రదములుగాన నక్షత్రములో తగిన శాంతి చేసుకొనవలయును.

కపోతశాంతి

శ్లో. ఆరోహేత్తు గృహంయస్యకపోతా వాప్రవేశయేత్ .
స్థానహానిర్భవేత్తస్య యస్యాప్యనర్థపరంపరా ।
దోషాయునిధనాశ్చైవ దరిద్రాయాశివాయచ ।
తచ్ఛాంతిశ్చ ప్రకర్తవ్యాజప హోమవిధానతః ।
పింగలస్య సర్వేష్వేవం మధువల్మీకయోరపి ।
సంపూర్ణమందిరే హానిః శాన్త్యా సర్వత్రనిమంగళం ।
ప్రాకారేషు పురద్వారే ప్రాసాదాద్యేషు వీథిషుతత్ఫలం ।
గ్రామనాథస్యసీమ్ని సీమాధిపస్యచ ।
శాంతికమాన్ ఖిలంకార్య పూర్వోక్తైవ విధానతః. శాం॥క॥

తా. పావురము గృహము యెక్కిన గృహమందు నివాసముండినా పావురముయొక్క ధ్వని గృహమందు వినుటయు, తేనెపట్టు పుట్టలు, గ్రద్ద ఇటువంటివిగలుగుట, స్థానహాని, చిక్కులు, మరణములు, దరిద్రములు, అమంగళములు మొదలగునవి గలుగును. ప్రాకారము, పురద్వారము, ప్రాసాదము మొదలగువాటియందు గలిగినఫలము వాని అధిపతులు అనుభవించుదురు. గృహమందుగలిగిన గృహనివాసులు అనుభవింతురుగాన శాస్త్రోక్తప్రకారము శాంతిజరిగించుకొనుట శ్రేయస్కరము,

మొండిపేము

శ్లో. గృహేపశ్చిమ దిగ్భాగే రావణహస్త జాయతే ।
తద్గృహంనాశనం చైవపషాణ్మాస దోషవర్జితః.

తా. గృహంము పడమటిభాగమందు రావణహస్తము మొలచుట దోషప్రదముగాన 6 మాసములు విడువవలయును.

రావణహస్త లక్షణము

శ్లో. పూతిగంధః నీలవర్ణః రక్తంచైవయుతోకరః ।
రావణహస్త సాక్షయాగృహే మృత్యుకరంభవేత్.

తా. దుర్గంధము, నీలపువర్ణము, రక్తముతో కూడి హస్తాకృతి గానుండునది రావణహస్తమనబడును. అట్టిదిగలుగుట మృత్యుప్రదము గాన గృహమును విడువవలయును.

గృహము కుక్క యెక్కుట

శ్లో. శ్వానంచయమ దిగాతద్గృహం దుఃఖసంభవం ।
కర్ణచ్ఛేదేదోషహారం అన్యస్థానేశుభంభవేత్.

తా. కుక్క ఇంటియొక్క దక్షిణదిశ యెక్కినయెడల ఆ ఇంటి యందు దుఃఖము సంభవించునుగాన ఆ కుక్కయొక్క దక్షిణ (కుడి) చెవిని తీసివేయుటవల్ల తద్దోష నివారణమగును.

శుభకర్మానంతరం గృహారంభః

శ్లో. గృహారంభమేవర్షే వర్షేనర్ధమేవవా ।
వాస్తుకర్మనకుర్వీత కుర్యాచ్ఛేద్ధన నాశనం.

తా. గృహమునందు వివాహమంగళ సం॥రంలో లేక వత్సరభేదముగల 6 మాసములలో నూతనగృహారంభ ప్రవేశమరమ్మతులు వగైరాలు చేయుట దరిద్రప్రదము.

ద్వారాదులు నిలుపుట

శ్లో. దారుశూల శ్రేణి కోణేగర్భమధ్యే గృహాంతికే ।
ద్వారంగవాక్షపేటీంచ నన్యసేదప్యాభిలిఖిచ్ఛతా.

తా. దూలములు, శ్రేణులు, గురుజులు వీటిక్రిందను కోణస్థలమునందును, గృహగర్భమధ్యమందును, గృహచివరిభాగములందును. ద్వారము కిటికి, అలమర మొదలగునవియుంచుట శ్రేయస్కరముగాదు.

కర్తరిలో చేయదగ్గ కార్యములు

శ్లో. మౌంజీబంధంవివాహంచ ప్రవేశేయజ్ఞకర్మణి ।
భరణీ కృత్తికాస్చైవనదోషాస్మృం దపాదిషు

తా. ఉపనయనము, వివాహము, నూతనవధూప్రవేశము, యజ్ఞకర్మలు ఇవి సూర్యుడు కృత్తిక, భరణినక్షత్రములయందుండినను (కర్తరి) కర్తరిదోషము లేదు.

కర్తరియందు చేయరాదగని కార్యములు

శ్లో. వృక్షచ్ఛేదనవల్లిః కృషిత్పృణం బీజాచ భూఘాతనం ।
గ్రామారంభ గృహప్రవేశ వనితాసంభోగ శయ్యాసనం ।
షొరారామతటాకకూప శకటస్వారోహ దేవాలయే
నూర్యేవహ్నిభ సంస్థితేషుదివసే కర్మాణితే వర్జయేత్.

శ్లో. యామ్యస్యాగ్రం చోత్తరం కృత్తికాయాం కృత్స్నం ।
బ్రాహ్మీపాద అద్యస్తథైవ సూర్యేతిష్టత్యేషు ।
ధిష్ణ్యేషునూనం గేహారంభస్తత్ప్రవేశో వివర్జ్యం.

శంకువు కదలింపబడితే

శ్లో. కృతేభిన్నేచయస్థూణె యద్వాపతతిసమారుతే ।
తస్మిన్నాశోభ వేత్తీవ్రంగాత మస్యచోయధా ।
ఛేదనేఛేదనం యాంతి ఛేదనేబంధు ఛేదనం ।
వేదనం భయముగ్రంచ చవితేచార్థనాశనం.

తా॥ శాస్త్రోక్తముగా శుభముహూర్తమునందు స్థాపించబడిన శంకు స్థంభప్రతిష్టాదులు, పక్ష్యాదులు కూర్చుండినను, కదలింపబడినను, భిన్నమయినను, పైకితీయబడినను చోరాపహృతమయినను గృహపతికి మరణప్రదము. ఛేదింపబడితే ఛేదనఫలమును, ఛేదింపబడితే బంధుఛేదమును వేధింపబడితే భయము ఉపద్రవములున్నూ, చలించబడితే ధననష్టమున్నూ, పైకితీయబడితే కలహప్రదమున్నూ, శంక్వాదులుచేత దీయబడితే భ్రష్టత్వమున్నూ గృహపతికిగలుగునని ఫలము.

మరియు

శ్లో. వల్మీకోదరతస్కరైశ్చ ఖననేరుత్పాటితేకీలకే ।
తద్గేహంవిలయం ప్రయాతిచపలం తూలం యధా వాయునా ।
తస్మాత్తద్గృహస్తునాథ మచలం యస్థాపయత్పూర్వ ।
వత్కృత్వావాస్తుబలిం యధోక్తవిధినాయాతే స్వబుక్షేవిధౌ.

తా. శంకుస్థాపనాదులు జరిగినపిమ్మట వాటిపైన పుట్టలులేచిన గాని, దొంగలచే త్రవ్వబడినయెడలగాని, కదలింపబడినగాని, గృహ

పతికి అనేకవిధములగు నష్టములుకలుగును గాన అట్లుజరిగినయెడల తిరిగి మంచిముహూర్తమందు శాస్త్రోక్తప్రకారము స్థాపనచేసి భూతబలి (అన్నదానము) చేయువలయును. మరియు శంకుస్థాపనాదులు జరిగినపిమ్మట 27 రోజులలోపల ఆగృహసంబంధమగు ఏపనులుగాని చేయక ఉపేక్షించుట జరిగినచో తిరిగి ఆనక్షత్రమునకు చంద్రుడు వచ్చునుగాన దోషముగలుగును.

శంకుస్థాపనకు కాని సమయములు

శ్లో. వృద్ధౌక్షయేవ్యాధి భయెరాజాటంక రజస్వలె ।
చారేక్రూరే దుర్నిమిత్తే శ్రాద్ధేమాసాంతికేతథా ।
త్యాజ్యేశంకుంవినిక్షిప్యల భేన్మృత్యుం మనోర్వచః.

తా. తిథి వృద్ధిక్షయాదులయందును, రోగగ్రస్తులుగానున్నపుడును, భయవిహ్వలులైనపుడును రాజాటంకముగలిగినపుడును భార్య వెలుపలగానున్నపుడును (గర్భిణిగానున్నపుడును) తనకు గ్రహస్థితి బాగుగాలేనపుడును, దుర్నిమిత్తములగు దుశ్శకునములువచ్చి రాగలిగినపుడును, జాతాశౌచ మృతశౌచములయందును, శ్రాద్ధదినములయందును, ఉపద్రవాదులు (భూకంపాదులు) గలిగిన . అమావాస్య సమీపమందును, వర్జ్యాసుడియలయందును శంకుస్థాపనాదులుచేసినేని మృత్యువునుపొందుదురని మనువచనము.

షట్శ్లిబంగో శ్లో

శ్లో. ఏకభిత్తిషు సంబద్ధంకా... మెవ్యో గృహద్వయం
యమతుల్యంతదాన ...ంం గృహేమృత్యుభయం భవేత్.

తా. వక్క-గోడమీదగాకట్టిన రెండుగర్భములద్విశాల(దబ్లిబంగళా) యమగేహమనబడును. అందు మృత్యుభయములు కలుగుచుండును.

అతిఫలం

శ్లో. అత్యుచ్ఛ్రయంచో రభయం అతిహ్రస్వంక్షుధాభయం।
విస్తారాత్యంతమరణం సంక్షిప్తేచ కుగాద్భయం.

శ్లో. అతిదర్ఘేహతాలంకా అతిమానేన కౌరవాః।
అతిదానేబలిర్బద్ధః సర్వత్ర అతిగర్హితం.

తా. గృహము అతిఎత్తైనదగుటవల్ల చోరభయమున్ను, అతి కురుచ అవుటవల్ల దరిద్రమున్ను, అతివెడలపువల్ల మరణము వ్యయమున్ను, అతిసన్నదగుటవల్ల రోగభయాదులున్ను గలుగును.

దూలములవేసే క్రమము

శ్లో. పూర్వాగ్రం యోజయేద్దం శము త్తరాగ్రమథాపివా।
దక్షిణేపశ్చిమేమూలం యోజనీయం విదుర్మనుః.

తా. దూలములు మొదలగునవి వేయునపుడు తూర్పు, ఉత్తరములకు చివళ్ళను, దక్షిణ పశ్చిమదిశలయందు మొదళ్ళను ఉండునట్లు వేయవలయునని మనుబ్రహ్మ పలికెను.

శేషాంకేన ఫలంజ్ఞేయం

శ్లో. గుణకాభాజకానాంచ శేషాంకేన వదేఫలం।
శూన్య శేషభాగ సంఖ్యాత్ఫలంజ్ఞేయం సదాబుధైః.

తా. క్షేత్రీకృతపదమందు గుణక, భాగహారములవల్లనుండి వచ్చిన శేషసంఖ్యవల్లనే ఫలములు తెలియువలయును. సున్నశేషము వచ్చినప్పుడు భాగించే సంఖ్యవల్లనే గలుగుఫలములను ఎరుంగవలెను.

ధనములు పండ్రెండు

శ్లో. పిండాష్ట గుణితశ్చాత సూర్యైశ్చాపి విభాజితం ।
అవశిష్టంభ వేద్రవ్యం తత్తన్నామ్నా బ్రవీమిదం.

శ్లో. వస్త్రాణి శస్త్రాణిచ పుస్తకాని ద్రవ్యాణి ధాన్యాని వసుంధశాశ్చ
కుటుంబవిద్యా పశువాటు కాశ్చ భాండాని భూషాశ్చ
ధనానిద్వాదశ.

తా. గృహపిండమును 8చే గుణించి 12చే భాగించగా వచ్చు శేషసంఖ్యలవల్ల క్రిందివిధములగు ధనములు 12గా నెరుంగవలెను. 1 శేషమువస్త్రములు, 2 ఆయుధములు, 3 పుస్తకములు, 4 ద్రవ్యము 5 ధాన్యము, 6 భూములు, 7 కుటుంబము, 8 విద్యలు, 9 పశుసంపదలు, 10 వాటికలు (గృహములు) 11 భాండాదులు, 12 వస్త్రములు, ధనమున్నా ఇట్లు 12 విధములగు ధనములు.

రుణమును (ఖర్చు)

శ్లో. క్షేత్రఫలంత్రిశఘ్నం అష్టభిస్తుహరేత్క్రమాత్
అవశిష్టంవ్యయంజ్ఞేయం భోగోనామరుణస్తథా.

శ్లో. దాసీ, భోగ, స్నేహో, బంధు, వసు, వ్యాపార, రాజసు
నానామూర్యాద్రవ్యహానిః భోగంచైవయుతోగృహే.

తా. క్షేత్రీకృతఫలమును 3 చే గుణించి 8 చే భాగించగా వచ్చు శేషసంఖ్యవల్ల ఫలములు తెలియవలెను. దీనినే ఋణము, వ్యయము భోగము అని పర్యాయపదములు వాడుదురు. ఎట్లనగా ? శేషము దాసదాసేస్యాదులు 2 భోగము, 3 సుతులు, 4 బంధువులు, 5 వస్తువులు, 6 వ్యాపారము, 7 రాజకీయము, 8 అనేకవిధములుగానున్నా వ్యయమగును. అయినా భోగములతో కూడివుండును.

గృహమందు భోజనపద్ధతి

శ్లో. ఆయుష్కామః ప్రాఙ్ముఖః కీర్తి కామో దక్షిణాముఖః
తృప్తి శ్రీకామః ప్రత్యఙ్ముఖః, పితృత్యంవినానో దఙ్ముఖః
కదాచన జీవన్మాతృకో జీవధన్యతరో నాదక్షిణాభిముఖో
నైవ కదాచన॥

తా. ఆయుష్కాములు తూర్పుముఖముగా భోజనము చేయవలయును కీర్తికాములు దక్షిణముఖముగానున్నా, ఐశ్వర్యకాములు పడమటముఖముగాను భోజనముచేయవలెను. శ్రాద్ధకర్మలందుగాక మరెప్పుడునూ ఉత్తరముఖముగా భోజనముచేయకూడదు. తల్లితండ్రులు జీవించివున్నవారుగాని తల్లిగానితండ్రిగానిజీవించివున్నవారును దక్షిణముఖముగా భోజనము చేయకూడదు.

శయన పద్ధతి

శ్లో. స్వగృహే ప్రాఙ్ముఖం శయ్యాచ్ఛ్వా శ్వశురే దక్షిణాశిరః ।
ప్రత్యఙ్ముఖః ప్రవాసేచ నకదాచిదుదక్శిరః ।
తృణే దేవాలయేచైవ పాషాణేచైవ పల్లవే ।
అంగణే న్యాస దేశేతు మధ్యభూమిగృహస్యచ ఏకభూమె

స్మశానేచ వృక్షమూలే చతుష్పథే గృహదారుశిరోదారు
సమేవోచ్ఛిష్టసన్నిధౌ మాతావా భగిని వాపితథా వాన్యస్త్రీ
యోపివా.

చందనంచాను లిప్యాంగధ్యత్వాపుష్పాంశ్చ దంపతి
తాంబూలచర్వణం కృత్వాప్రదీపె మైథునంచ రేత్
దీపేనష్టేతుయత్సంగః సంప్రాప్నోతిసచోయద్రి
యావజ్జన్మ దరిద్రత్వం సంతతేర్నాత్ర సంశయః.

తా. స్వకీయగృహమందు తూర్పుతలగడగాను, అత్తవారింట దక్షిణతలగడగాను, ఇతరచోట్ల పడమటతలగడగానునూ పరుండవలయును. ఉత్తరతలగడగా ఎప్పుడునూ పరుండకూడదు. మరియు గడ్డియందను, దేవాలయము, పాషాణము, పల్లప్రదేశము, మార్గము ద్వారము, గృహమధ్యమము, ప్రక్కలేకుండగను, స్మశానము, వృక్షమూలము నాల్గుత్రోవలుకలసినచోటును, దూలమునకు, వెన్నుబద్దకును సమముగాను, ఉచ్ఛిష్టప్రాంతమందును, తల్లి పెరుస అక్కచెల్లెలివరుస, కుమార్తెవరుస, పరస్త్రీలయొక్కనున్నూ ప్రక్కను పరుండకూడదు.

దంపతులు చందనసుగంధ ద్రవ్యాదులచే పుష్పములచే అలంకరించుకొని తాంబూలాదులు స్వీకరించి మోహప్రేమ అనురాగవర్తనులై సుహృద్భావముతో దీపముయొక్క కాంతిబాగుగానుండగా మైథునాధిక్రియలు చేసుకొనవలయును. అట్లుగాక అంధకారమందు కలిగిన సంగమసంతానము (సంతతి) యావజ్జన్మమును దరిద్రమును పొందుదురు.

నవగృహదీపము గోవు ప్రవేశము

శ్లో. కృత్వానవగృహం తస్మిన్దీపంధేనుచ వేశనం।
నకరోచ్ఛేత్గృహేభూతాః ప్రవిశ్యంత్యచిరేగృహే,

తా॥ గృహనిర్మాణము అయినవెంటనే (పైకప్పువేసిన వెంటనే) దీపమును, గోవును, ప్రవేశము చూడా జరిగించవలెను. అట్లుచేయ రేని గృహమునందు అచిరకాలములోనే భూతప్రేత పిశాచాదులు ప్రవేశించును.

స్థలభోగదశ

శ్లో॥ గజవరస్థయ గాశ్చ మహీశాద్వసహితామఘవాది
దిశక్రమాత్ గృహపతేరభిధా పురదిక్కృతా
నవహృతాభవ నస్యదశాభవేత్.

అవర్గాదిశవర్గాంతం స్వరాఙ్కాః కథితాః క్రమాత్ ।
గజేష్వగ్నయ గాస్సన్తి భూమిమాయమాః బుధైః.

తా. అ క చ ట త ప య శ అను ఎనిమిదివర్గులకు తూర్పు మొదలగు 8 దిక్కులకున్నూ ధృవాంకములు. 8 అవర్గ తూర్పునకున్నూ. 5 క వర్గ ఆగ్నేయదిశకున్నూ 6 చ వర్గ దక్షిణమునకున్ను, 4 ట వర్గ నైఋతికిన్ని, 7 త వర్గ పశ్చిమదిశకున్ను, 1 ప వర్గ వాయువ్యదిశకున్నూ, 3 య వర్గ ఉత్తరమునకున్నూ, 2 శ వర్గ ఈశాన్యమునకున్నూ. స్వరాంకములు చెప్పబడియున్నవి గృహయజమానివర్గ ధృవసంఖ్యయు గ్రామవర్గ ధృవసంఖ్యయు, నివాసభూమిదిశివర్గ ధృవసంఖ్యయున్ మూడున్నూ కలిపి 8 చే భాగించగా శేషసంఖ్యవల్ల దశలు తెలియువలయును.

శ్లో॥ భాగోవిధుః కుజోరాహుర్జీవ స్సార్కి ర్హిమాంశుజః ।
కేతుఃకవిర్దశాస్స్యుఖేచ రస్యాష్టశర్యతే.

శ్లో॥ ఉద్వేగ్నచిత్తః పరిపూర్ణవిత్తో వహ్నేర్భయీ భూతో జ్వరపీడితాఙ్గః
శోఖ్యాన్వితో రోగయుతస్సుఖాఢ్యో దుఃఖాన్వితః
సర్వసుఖాన్వితశ్చ॥

శ్లో. కూపాద్దేహోత్త డాగాశ్చదశాదిన్యా తథాపురాత్ ।
గేహాచ్ఛుభదం స్థానసర్వ స్థానాచ్చ భ్రదమ్.

తా. 1 రవి 2 చంద్ర 3 కుజ 4 రా 5 గు 6 శ 7 బు 8 కే, 9 శుక్ర దశలు. శేషసంఖ్యవల్ల తెలియవలెను. అందు శుభగ్రహముల యొక్కదశల శుభప్రదములు అనగా శేషము 1 రవిదశఫలం స్థిరత్వము లేకుండుట 2 చంద్రదశపరిపూర్ణధనము. 3 కు అగ్నిభయము, 4 రా జ్వరాదిరోదబాధలు, 5 గు సౌఖ్యము భోగము, 6 శ రోగగ్రస్థత, 7బు సుఖము, ధనికత్వమును, 8 కే దుఃఖములు, 9 శు సర్వసుఖములు కలుగును. ఇట్లు దశాపద్ధతి కూప, గృహ, తటాక, పురవిషయములందు భోగదశఉండునది లేనిది తెలియదగును. మరియు గృహవిషయమైన్ని స్థలమునకు భోగముపట్టునది లేనిదివర్గైరా తెలియనగును.

స్థలార్వణము

శ్లో. యామవిస్తారయోరైక్యం గ్రామాక్షరసమన్వితం ।
చతుర్గుణం నామయుక్తం శివనేత్రేణభాజితం ।
ఏకేనభూమేర్జీవస్యద్వాభ్యాంతు సమతాభవేత్ ।
శూన్యేషుశూన్యమాప్నోతి శిల్పకేరళే.

తా. స్థలము యొక్కపొడవు, వెడలుపులకుకలిపి ఆకారాది గ్రామ ప్రథమాక్షరసంఖ్యయున్నూకలిపి నాల్గుచే గుణించి మరియూ నామప్రథమాక్షరసంఖ్యయున్నూకలిపి మూడుచే భాగించగావచ్చిన శేషము 1 జీవఫలము అనగా ఆయు రారోగ్య భోగభాగ్యములనిచ్చును 2 సమానము, 2 శేషము ఫలములేదు ఇట్లు తెలియవలెనది.

మరివకపద్ధతి

శ్లో. గ్రామ స్వరం తత్రదిశా ప్రమాణం నామాక్షరం ।
తత్రగ్రహేస్సమస్త్వేతం త్రైత్రైః గణ్యం విభజేద్యుగైశ్చ ।
సౌఖ్యంచసుప్తం చ మృతః శూన్యమ్.

తా. గ్రామప్రథమాక్షరసంఖ్య, దిశసంఖ్య, స్థలంయొక్క పొడవు వెడల్పులసంఖ్య యజమానిపేరు ప్రథమాక్షరసంఖ్యయు, కలిపి 9 నిచే కలిపి 7చే గుణించి 4చే భాగించగ వచ్చు శేషము 1 శేషము సౌఖ్యమున్నూ, 2 సుప్తమున్నూ, 3 మృతమున్నూ, 4 శూన్యమున్నూ ఇచ్చును.

గృహమధ్యే వృక్షముకూడదు

శ్లో. యదిస్వర్ణమయం వృక్షం గృహమధ్యే నరోపయేత్ ।
అజిరే తులసీవృక్షం రోపయేద ధనాశనం.

తా. బంగారముతో తులతూగునదైననూ గృహమధ్యమందు చెట్లను నాటకూడదు. పాపోపశమనముకొరకు తులసినిమాత్రము పెంచవచ్చును.

గృహావశ్యకత

శ్లో. గృహస్థస్య క్రియాస్సర్వేవ సిధ్యంతిగృహంవినా ।
యత స్తస్మాద్గృహారంభ ప్రవేశసమయంబ్రువే.

తా. గృహస్థాశ్రమ ధర్మమందున్నవానికి స్వకీయ గృహము లేనిదే శ్రౌతస్మార్తాదిక్రియలఫలము సిద్ధించదు. అందువల్ల గృహారంభ ప్రవేశ అర్హణాదులు గృహస్థుతప్పక చూచుకొనవలయును.

పరగేహ ఫలం

శ్లో. పరగేహే కృతాస్సర్వే శ్రౌత స్మార్త క్రియాః ఫలాః ।
నిష్ఫలాః స్యుర్యతస్తాసాం భూమీశాః ఫలమశ్నుతే.

తా. తమకు ఇల్లులేక పరులఇంటియందు చేయబడిన శ్రౌత స్మార్తాది క్రియలఫలములు ఆపరగృహాధిపతులకే చెందుచున్నది. తానుచేసిన క్రియాఫలములు వృధాయగుచున్నవి.

పాదచ్ఛాయలకు ఘడియలు

శ్లో. అహస్సార్ధాద్రి నేత్రోనం శిష్టంపాదయుతం హరః ।
వసుఘ్నంత్రి హృతం ఘస్రమానం హారహృతంఘటీ ॥

తా. తాను ప్రొద్దుగట్టెడి రోజునఉన్న పంచాంగములోగల దినప్రమాణ ఘడియాదులలో 27_30 తీసివేసి మిగిలినదానిలో తనకు వచ్చిన పాదచ్ఛాయలకు కలపవలయును. ఇది హారమనే పేరుగలది యగును. ఇది ఇట్లుంచి ఆవేళ దిన ప్రమాణఘడియాదులను 8_చే గుణించి 8_చే భాగించగా వచ్చు లబ్ధమును వెనుకటి హారమనేదానిచే భాగించగావచ్చిన ఘటకాదుల సరియగు పాదచ్ఛాయలకు వచ్చు ఘడియాదులు అగును.

పాదచ్ఛాయలు కొలిచే పద్ధతి

శ్లో. పృష్టిస్థేర్కే సమభువిస్వచ్ఛాయాగ్రం నిరీక్ష్యచ ।
దక్షిణం పాదముధృత్య వామపాదార్థతః పునః ॥

తా. సూర్యునకు వెనుక తిరిగి సరిగా నిలబడి సమానప్రదేశ మందు తన నీడయొక్క కొనకు గుర్తించి కుడిపాదమునెత్తి ఎడమపా

దముయొక్క సగము మొదలుగా అడుగులుపై గుర్తువరకూ లెఖించ వలెను. అరఅడుగు లేక పాతికఅడుగున్నా కూడా కలిపివిడువక గణించవలెను. ఇదియే పాదచ్ఛాయ లనదగును.

వృత్తక్షేత్రమునకు పదంకట్టేపద్ధతి

శ్లో. వ్యాసేభనందాగ్ని హతేవిభ క్తె ఖబాణసూర్యైః ।
పరిధిస్తు సూక్ష్మః ద్వావింశతిఘ్నే విహృతేదశైలైః.

తా. వృత్తక్షేత్రముయొక్క వ్యాసమును (అడ్డకొలత)ను 398చే గుణించి 1250 చే భాగించగా బహుసూక్ష్మమగు (తేడాలేని) చుట్టుకొలతవచ్చును (లేక) వ్యాసమును 22చే గుణించి 7 చే భాగించగా కూడా చుట్టుకొలతవచ్చును.

శ్లో. వృత్తక్షేత్రే పరిధిగుణిత వ్యాసపాదః ఫలం.

తా. పరిధి (అనగా) చుట్టుకొలతను వ్యాసంయొక్క 4 వ భాగంచే గుణించితే వృత్తక్షేత్రముయొక్క పదకమువచ్చును.

సింహద్వార బంధప్రమాణము

శ్లో. ద్వారాయతం ద్విభాగంస్యా ద్విస్తారం చైకభాగకం ।
ద్వారమాన మిదంప్రోక్తం ద్వారబంధ ప్రమాణతః.

తా. సింహద్వారము వెడలుపునకు రెట్టింపుపొడవుపుండుట శాస్త్రసమ్మతము.

2వ పద్ధతి

శ్లో. గర్భపాదంతు వి స్తీర్ణం విస్తారం ద్విగుణంస్మృతం ।
ద్వామానమిదం ప్రోక్తం ముఖద్వారం ప్రశశ్యతె.

తా. గృహగర్భముయొక్క 4వ వంతు సింహద్వారముయొక్క వెడలుపు వుండవలయును. వెడలుపునకు రెట్టింపుపొడవు వుండవలయును.

తలుపు స్వయంగాపడితే ఫలం

శ్లో. స్వయమపిచకపాటోద్ఘాటనం వాపిధానం భయదమధికహీనం
శాఖయోర్వా విచాలె పురుష యువతినాశం స్థంభశాఖా
విహీనం భయదముఖలకాష్టాగ్రంయదాధఃస్థితంస్యాత్.

తా. ద్వారముయొక్క తలుపు దానికదేస్వయంగా తెరవబడితే గాని మూయబడినయెడలగాని భయప్రదము. ద్వారకమ్మి, స్థంభములు వగైరాలు కర్రయొక్క మొదలు పైకినిచివరలు క్రిందకునున్నా తలక్రిందుగా అమర్చుట స్త్రీపురుషనాశము భయాదుల నిచ్చును.

గృహమందు సూర్యరస్మిలేకుంటె ఫలం

శ్లో. దేవాలయం వాభవనం మఠశ్చభానోః ।
కరైర్వాయుభిరేవభిన్నం తన్మూలభూమే పరివర్జనీయం ।
ఛాయాగతా యస్యగృహస్యకూపె.

తా. దేవాలయము, గృగము, మఠము వగైరాలయందు సూర్యరస్మిగాని, గాలిగాని తగలనియెడల శుభప్రదములివ్వవు. అటువంటివి విడువతగివవేను. ఇంటిచూరులోకూడా కూపముఉండుట శుభప్రదముగాదు.

దొడ్డివైపుకు సింహద్వారము

శ్లో॥ పృష్ఠేక్షణానంతరమేవ బాహ్యేద్గృహ ప్రవేశోనశుభం
కరోసౌ, గృహస్యపృష్ఠే యదిరాజమార్గ స్తదాదిభూమేర్న
హిపృష్ఠమిత్యుమ్. వా॥రా॥భ 65 ట.

తా. గృహముఖద్వారము దొడ్డివైపునకుఉండి వీధిలోనికి పృష్ఠ ముండుట (అనగా ముందుగా పృష్ఠదర్శనము) శుభమునివ్వదు. ఎదుట రాజమార్గముండియూ ముందుగా పృష్ఠదర్శినముకూడదు.

జీర్ణగృహోద్ధరణ

శ్లో॥ జీర్ణంగేహంభి త్తి భగ్నంవిశీర్ణం దోషైర్యు క్తం
స్వర్ణనాగసద్యంత్రైః యంత్రై రాపీశిల్పి నానిశ్చ యేన
పూజాంకృత్వా వాస్తు దోషోనతస్య

తా. గృహము, జీర్ణ మయి త్తెగాని గోడలు దూలములువగైరా కూలుట పడిపోవుటవంటివి. జరిగినవాటివిషయమైన కష్టములు దోష ములు గలుగజేయుటగాని ఉండునట్టివాటివిషయమై బంగారు, ఏనుగ దంతము యంత్రాదులువగైరా స్థాపించి వాస్తుశాంతి పూజయూచేసి శిల్పిని సంతోషపరచవలయును. అట్లుచేయుట శుభప్రదమునిచ్చును.

గృహమందు గృహవ్యాధి ప్రవేశఫలం

శ్లో॥ శ్యేనః కపోతబకపేచక భాసగృధ్ర ఘ్నాల్లః
శృగాలమృగశూకర సింహకేశః
ఇత్యాదయోధనహారా భవనేప్రతిపాః
గేహం యదాకరకరాయది కంపతేవా.

తా. గృహమందు గుడ్లగూబ, పావురము, కొంగ, కాకి, గ్రద్ద, నక్క, మృగములు, పంది, సింహము. కోతి, ఇటువంటివి ప్రవేశించుట దరిద్రపదము. మరియు గృహము కరకరయను శబ్దమువంటిది పలుకుటయు. కంపము (ఊగుట) న్ను ఆపదలిచ్చును.

దోష భాజులు

శ్లో. ప్రాకారదేవభవనే నృపమందిరేచ చైత్యేధ్వజాదిషు
యధాద్భుతమేవదృష్ట ఇత్యాదికంసు దృఢమేవ
పతత్యకస్మాతద్భూపతేర్భయకరం గృహిణాం గృహోత్తం.

తా. ప్రాకారము, దేవభవనము, రాజమందిరములు, ధర్మ చావుళ్లు, ధ్వజస్థంభములు, జండాలు ఇటువంటివాటికి ఉపద్రవములు కలిగినచోగాని, అద్భుతమగు విషయములు జరిగినగాని, మంచిదృఢముగానుండియు అకస్మాత్తుపడుట, పిడుగువంటివి పడుటవంటివి జరిగి గినచో వాటివాటికర్త (యజమాను) లకువచ్చు అరిష్టసూచకములుగా ఏరుంగవలయును. గృహములవిషయమై అట్లుజరిగినచో గృహమందున్నవారు యాజమానులకువచ్చే అరిష్టసూచకములుగా తెలియవలెను.

సర్పం గుడ్లగూబ నివాసఫలం

శ్లో. ద్వారేగృహస్యాపి విశేద్భుజంగ స్తదా
వినాశంకురుతే గృహిణ్యాః తథైవదుర్గా
ప్రకరోతినీదం రటత్యులూకోపి వినాశహేతుః.

తా. గృహద్వారముగుండా సర్పము ప్రవేశించినగాని గృహమందు సర్పము నివాసమున్నగాని భార్యామరణము సంభవించును.

అద్దేవకారము పక్షులుగాని, కాకిగాని గూడుపెట్టినను గుడ్లగూబ అర్చుటయు భార్యామరణము, స్త్రీజననష్టము సంభవించును.

గృహముపైని నూనె రక్తవంటి వర్షఫలం

శ్లో. రోగాయతైలఘృత భక్తవసాదిధారా
దుఃఖంభవేద్గృహపతేర్యః రక్తధారా
వాద్రిత్రదీతనినదో భవనేవ్వకస్మాత్
సంజాయతే యదితదాకథ యత్యసౌఖ్యం.

తా. గృహముపైన నూనె, నేయి, మాంస, రక్తవంటివర్షము కురియుట ధారగలుగుట సంభవించెనేని దుఃఖములు సంప్రాప్తించును మరియు గృహమందు అకస్మాత్తుగా ధ్వనులు, గానము, మ్రోతలు ప్రతిశబ్దమువంటివి కలిగినచో అసౌఖ్యము ఆపదలువచ్చును.

ఉపద్రవములు గలిగినచో చేయుదగినది

శ్లో. గృహేద్భుతం యదీతదాభవనం విహాయ
కుర్యాద్భవించ విధివద్ధవనం సురార్చాం
తద్వాస్తుశాంతి యతిదుర్బల దుఃఖితేభ్యో
దానందదాచ్ఛనివ సేద్భవనంసుఖార్థీ.

తా. ఉపద్రవములు సంభవించినగృహమును వెంటనే విడిచి పెట్టి వాస్తుశాంతియు హోమము, దేవతార్చన, బలిమొదలగు తత్తద్వ్యక్త ప్రకాశముచేసి శిల్పులను సంతోషపరచి బీదలకు, దుఃఖితులకు, యతులకు దానధర్మాదులుచేసి గృహమును ప్రవేశించి తిరిగి సుఖములను పొందుదురు.

గృహస్థాపన మత్స్యయంత్రము

శ్లో. స్వర్ణేన రజతేనాపివంచాఙుల ప్రమాణికం
యంత్ర పత్రవిరచ్యాథ సప్తకోణలిఖేత్పురం
వాదిక్షాంతాది బీజాని లేఖేత్కోణేషు తత్క్రమాత్
మధ్యేతుమత్స్య గాయత్రీంచలిఖేత్తతః
వర్గాణిచాష్టకోణేషు అధివాసత్రయంతతః
అష్టోత్తర సహస్రంచగాయత్రీ జపమాచరన్
శుభేలగ్నేచసంస్థాప్యం సర్వదోషహరంగృహే
ఇతిప్రోక్త మయబ్రహ్మ వాస్తుశాస్త్ర విశారదః

తా. వాస్తుశాస్త్ర విశారదుడైన మయబ్రహ్మ గృహస్థాపన మత్స్యయంత్రమును ఈ క్రిందివిధముగా జెప్పెను. వెండిచేగాని, బంగారుతోగాని చేయబడిగాని ఐదుఅంగుళములు చవుకముగలిగి 5 వంతులు గలిగి రేకుపైన పట్టణాకారముగీచి ఆ మధ్య 7 కోణములుగల యంత్రముగీచి ఆ కోణములందు "వ" మొదలు "క్ష" వరకుగల బీజాక్షరములనువ్రాసి ఆ మధ్య మత్స్యాకారమునులిఖించి పైన చుట్టూగల అష్టదిశలను అధికచటాదివర్గులనువ్రాసి అధివాసత్రయములుచేసి, గాయత్రిని 1008 సార్లు జపమాచరించి ఈ పవిత్రయంత్రమును గృహమందు శుభముహూర్తమున స్థాపించుట సర్వదోషములనుహరించి గృహవాసులకు ఆయురారోగ్యభోగభాగ్యములనిచ్చునని మయవాస్తునందు చెప్పియున్నాడు.

గృహారంభ ప్రవేశాదులందు పూజాధానము

శ్లో. పూజ్యాసా కులదేవతాగణపతిః క్షేత్రాధినాథా స్తతః
వాస్తుర్ధిక్పతయః ప్రవేశసమయె ప్రారంభణోధీమతా
ఆచార్యద్విజశిల్పినశ్చ విధివత్సంతోషయేచ్ఛిల్పినం
వస్త్రాలంకరణై ర్గృహంప్రవిశతాః సౌఖ్యాభ వేత్సర్వదా.

తా, గృహారంభ ప్రవేశాదులయందు కులదేవతలను, గణపతిని క్షేత్రపాలక అధిదేవతాదులను వాస్తుపురుషుని, దిక్పతులను పూజించవలయును. మరియు గురువులను, బ్రాహ్మణులను, శిల్పులను గౌరవించి సిల్పిని విధివిధానముగా వస్త్రాలంకార బహూకరములవగైరాలచే సంతోషపరచి సమర్పించి నమస్కరించి ఆశీర్వాదము పొందవలెను. అట్లుచేసేనేని గృహయజమాని గృహవాసులు ఆయురారోగ్యాలు వగైరాలు ఎల్లకాలము పొందుదురు.

అన్యజాతిశిల్ప ఫలం

శ్లో. అన్యజాత్యాన కర్తవ్యం కర్త భర్తకులక్షయం
ఆచార్యో విశ్వకర్తస్తు ఆదిబ్రహ్మ కులోద్భవః.

తా. విశ్వకర్మ ఆదియగు బ్రహ్మవంశజుడు పూజనీయుడును వాస్తుకర్మలకు ఆచార్యుడునాగాన యితరజాతివానిచేత వాస్తు శిల్ప సంబంధములగు కర్మలు చేయించరాదు. అట్లుచేయుటచే గృహకర్త ధర్మకార్యాదులు చేయించినకర్త నశించుటయుగాక వీరి వంశమున్నూ నశించు. వంశక్షయమగును.

గుణాధికతర లగ్నం

శ్లో. గుణాధికతరేలగ్నే దోషాల్పత్వతరేయది,
గృహాణాం స్థాపనం తత్రతకర్తురిష్టార్థ సిద్ధిదం॥

తా. ఎక్కువ మంచిగుణములు గలిగినట్టియు, తక్కువ దోషములు మాత్రము గలిగినట్టు లగ్నమందు గృహస్థాపన, శంకుస్థాపనాదులు చేసినేని యజమానుకు ఇష్టార్థసిద్ధియు సుఖమున్నూ గలుగును.

ప్రతిష్ఠాదోష ఫలం

శ్లో. హస్త్యర్థహీనాశికర్తారం, మంత్రహీనాతుఋత్విజం,
శ్రియం లక్షణహీనాతు నప్రతిష్ఠానేరయోరిపుః॥

తా. ద్రవ్యహీనమగు ప్రతిష్ఠకర్తృనష్టమున్నా, మన్త్రహీనమగుదో ఋత్విజనష్టమున్నా, లక్షణహీనమగుచో అయిశ్వర్యమునున్నా నష్టమగును. గాన ప్రతిష్ఠకన్న వేరే శత్రుత్వము లేదు. దేవాలయాది ప్రతిష్ఠాదులు శిల్పశాస్త్రోక్త ప్రకారముగా బహు జాగరూకతతో శాస్త్రోక్త విధివిధానముగా జరుగవలయును.

ప్రతిష్ఠా సమయఫలం

శ్లో. పూర్వాహ్నేచోత్తమంప్రోక్తం మధ్యాహ్నేమధ్యమంబుధైః,
సాయాహ్నేనమయా ప్రోక్తాస్వగృహేచాశుభవిధా,
కదాచిన్నిశ్యపిప్రోక్తా ప్రతిష్ఠాచకృతేయుగే, కకాయుగే
తిదోషాయ ప్రతిష్ఠా నిశిమానవైః॥

తా. శంకుస్థాపన మొదలగు ప్రతిష్ఠలు, పగటుయొక్క పూర్వాహ్ణమందు శుభప్రదము, మధ్యాహ్నమందు అశుభము, సాయంకాలమునందున్నా కూడదని మయబ్రహ్మ చెప్పెను. స్వకీయ గృహమందు అశుభాదులు కలిగినపుడును, తమకు తారాచంద్ర బలాదులు కుదరని ఎటువంటి ముహూర్తమందైననూ చేయగూడదనియును మయబ్రహ్మచే చెప్పఁబడినది, రాత్రికాలమందు ఎప్పుడున్నా చేయకూడదు, కృతయుగమందు రాత్రియందు చేయవచ్చునని అచ్చటచ్చట అప్పటికాలమందు ఉండెడిది. ఈ కలియుగమునందు రాత్రియందు శంకుస్థాపనాదులు చేయుట మిక్కిలి దోషప్రదములు.

శుక్లకృష్ణ పక్షశుద్ధిః

శ్లో. వళిక్షపక్షశ్శంభ దస్సమస్తః, స్వదైవతత్రాద్యది సంవిహాయ
అన్త్యత్రిభాగం పరిహృత్యకృష్ణ పక్షోపిశస్తః ఖలపక్షయోస్తు॥

తా. శుక్లపక్షమందు మొదటిపాడ్యమి మాత్రము విడిచి తక్కిన పక్షమంతయు ప్రతిష్టాదులకు శుభప్రదము, మరియు, కృష్ణ పక్షమందు అంత్యపంచకము (బ ౧౦ మి మొ॥ ల ౩౦ అమావాస్య పర్యంతము) గాక. అనగా బ ౧౦ మి వరకున్నూ ప్రతిష్టాదులకు శుభ ప్రదము నిచ్చునని బృహద్వాస్తుమాల॥

భిన్న గణితము

శ్లో. కరమానాదధి కంచెత్తదాంగుళాని ప్రదాయహిత్వాచ
క్షేత్రఫలంగణితేన ప్రసాధయేదిష్ట సిద్ధ్యర్థం॥

వ్యా. యత్రహస్తాది గణనయాక్షేత్రఫలే క్రియమాణె
ఆయువ్యయ అంశకాది షుశుద్ధిర్నోపలభ్యతే తత్రాప్యం
గులాదికం నిక్షిప్యసంశోధ్యవా క్షేత్రఫలంసాధ్యం॥
తథాచభీమపరాక్రమః, కరమానాదిష్టగుణంనో
చెత్తదాంగులాని ప్రదాయహిత్వావా క్షేత్రఫలం
గణితేన ప్రసాధయేదిష్ట సిద్ధ్యర్థం॥

తా. హస్త (గజము) మానము వగైరాచే గుణించబడిన క్షేత్రఫలమునందు ఆయువ్యయ ధన, అంశ మొదలైన ఫలములు మంచివి రాకుండెనేని క్షేత్రీకృతపదమునందు అంగుళాదులు కలిపిగాని తీసివేసిగాని (భిన్నపదము) చేసి మంచిఫలములు వచ్చుకొరకు గణితమును సాధించవలయును.

పాడవులోమాత్రమే అంగుళాదులు చేర్చవలెనని మరివక మతము

శ్లో. అభీష్టాంశాది సిధ్యర్థం తీ పెద్దైర్ఘ్యాంగుళాదికం॥
నవిస్తారే కదాచిస్యాద్విశ్వకర్మా ప్రవీదిదం॥

తా. ఆయవ్యయధనాదులు మంచివివచ్చుకొరకు గృహపొడవు నందు మాత్రమే అంగుళాదులకలిపి గణితము చేయవలయునుగాని వెడలువు 4 హస్తములలో అంగుళాదుల చేర్చుట తీయుట కూడదని విశ్వకర్మమతము (ఇది ఏకశాలా విషయము)

శంకుస్థాపన ఎక్కడచేయువలయును

శ్లో. సంప్రార్ధ్య స్థాపయేద్గేహే శంకుంవై భిత్తి మధ్యమే,
యద్దిఙ్ముఖోవాస్తు దేవస్తస్యాయే నాచాలక్రియం॥

తా. గృహముయొక్క గోడమధ్యయందు వాస్తుపురుషుని ధ్యానించి కదలని విధమున స్థాపించవలెను. అనగా తిరిగి కదపుట వంటిది దోషప్రదము, మరియు ఆ స్థాపనము వాస్తుపురుషుని దృష్టి యున్న ఎదుటగోడయందుగల నాభిభాగమందు అనగా (సింహద్వారము ఉంచుగోడయని అర్థము)

ధ్వజ స్తంభము

శ్లో. స్తంభంస్యాత్షోడశం భాగం త్రిభాగం ఘాతసంసిధితం।
భాగార్థం మేఖలం కుర్యాదిత్యేతి స్తంభ లక్షణం॥

తా. ధ్వజస్తంభమును 16 వంతులుగాచేసి అందు మొదట మూడువంతు ఘాతము (పూడ్చునట్టివి) చివర 1½ భాగమున్న రమే ఖలమున్నా ఇట్లు ఉండులాగున ఉండవలయునని శాస్త్రము.

గృహ దరిద్రయోగము

శ్లో. పరాజితాశ్చ ఖేటాశ్చ శతృక్షేత్రాశ్చనీచగాః,
యఃకర్యాద్గృహ ప్రారంభంలక్ష్మీ తస్యవినశ్యతి॥

తా. పరాజితులగు గృహములు, శతృక్షేత్రగతులగు గ్రహములు, నీచనుపొందిన గ్రహములు వీర్ల యొక్క బలముల నాధారము గైకొని గృహారంభము ఎవరుచేయుదురో వారిగృహము దరిద్రము ననుభవించును.

8 స॥ రములలో నష్టయోగము

శ్లో. పాపమధ్యగతేలగ్నేనచ సౌమ్యాయుతేక్షితే,
అష్టమస్థేర్క పుత్రేచ అష్టవర్షాణి హన్యతే॥

తా. గృహారంభలగ్నము పాపగ్రహమధ్యను పొందినట్టిదై యున్నను, శుభగ్రహములు దృష్టిలేకకూడుట లేనిలగ్నమందును, శనిస్థానమందు శనివున్నలగ్నమందును ఆరంభించిన గృహము 8 సం॥ రములలో నష్టమునుపొందును.

5 సం॥రంలో నష్టయోగము

శ్లో. చరఋక్షేషు పాపేషువర్ణపోనబల స్తథా, పంచవర్ష మితేనాశనః, శంకుస్థాపనయోగతః॥

తా. చరరాసులయందును, పాపగ్రహరాసులు. పాపగ్రహము లున్న రాసులందును, వర్ణాధిపతి బలహీనమయిన ముహూర్తమందును ఆరంభించినగృహము 5 సం॥రములలో నాశనముపొందును.

ఒక సం॥రంలో నష్టయోగము

శ్లో. ద్యూనాంబరేయద్వైకోపిపరాం తిష్ఠోగ్రహోగృహం,
అబ్దాంతః పరహ స్తంస్యాత్కుర్యాచ్చే ద్వర్ణపోబలః॥

తా. 4, 7 స్థానములందును లగ్నమందునుగాని శత్రుక్షేత్ర శత్రునవాంశస్థుడను గ్రహమున్ననూగాని వర్ణాధిపతిగాని దుర్బలుడై యుండగా గృహారంభముచేసిన గృహము 1 సం॥రంలో పరహస్త యాతముగాని నష్టములు గలుగుటగాని సంభవించును.

గృహం పరాధీనమయ్యే యోగము

శ్లో. ఏకశ్చేత్పర భాగగోదశయగోజాయాస్థితోవాగ్రహః,
తద్గేహం పరహ స్తయాతమ ధవాతత్సద్మ వేశాలయాత్॥

తా. గృహప్రవేశలగ్నమునకు ఒకగృహము శత్రువు అంశను పొంది 7-10 స్థానములయందుండెనేని ఆ గృహము పరాధీనమగును.

అచిరకాలములోనే నష్టయోగము

శ్లో. దశాపతౌబలైహీనే నే వర్ణనాథేతిథైవచ,
పీడితతనే గతేసూర్యే శీఘ్రంతస్యవినశ్యతి॥

శ్లో. లగ్నేశేశనిషేణె మృత్యుస్థానేచభూసుతే,
ప్రారంభః క్రియతేయస్య శీఘ్రంతద్ధివినశ్యతి॥

తా. దశాపతి వర్ణాధిపతి బలహీనులుగానున్నను, సూర్యుడు పీడితత్కగతుడగుచుండగాను, లేక లగ్నమందు క్షీణచంద్రుండుండగాను, 8 వ స్థానమందు అంగారకుండుండగాను, ప్రారంభించిన గృహము అచిరకాలములోనే అంతు నష్టములు సంభవించును.

ఏ గ్రహము బలహీనుడగుటవల్ల ఏ విధముగా నష్టము సంభవించును?

శ్లో. రవౌగృహస్థాగృహిణీ శంశాంకో, ధనంసితే దేవగురౌచ
సౌఖ్యం వినాశమాయాంతి బలేనిహీనే నీచస్థితే చాస్తముపా
గతేవా॥ భౌమేన భ్రాతృవర్గాశ్చ, శనినాదాసరోగజం॥

తా. సూర్యుడు బలహీనుడగుచుండగా గట్టినగృహము, గృహయజమానియు, చంద్రుడు బలహీనుడగుచో భార్య (లేక స్త్రీజన) నష్టమున్నూ, శుక్రుడు బలహీనుడగుచో ధనము, భోగమువగైరాలున్నూ, గురుడు బలహీనుడగుచో సుఖము, సంతానమువగైరా నష్టము సంభవించును. అంగారకునివల్ల సోదరులు, జ్ఞాతివర్గము, భూమియు, శనివల్ల దాసదాసీజనము, రోగములు ఇట్లూహించదగ్గది.

మరియు

శ్లో. పాపః పావయుతేక్షితోష్టమగతో పాపాలయస్థోథవా ।
వర్గాచ్ఛేత్శుభవీక్షితోష్టగుణతో హన్యాద్గృహస్వామినం ।
క్షీణేందుశ్చషడష్టరిఃఫగృహాగశ్చేత్సన్ని వేశాలయా
ద్ధన్యాత్కర్త్రుకళత్రమాసునివిశేల్లగ్నే వినష్టేద్ధ్రువమే.

తా. వశానొక పాపగ్రహము వేరొకపాపగ్రహముచే చూడబడుచూనైననూ, పాపగ్రహముతో గూడియైననూ పాపగ్రహరాశిని

పొందియుండియైననూ ప్రవేశలగ్నమునకు 8 వ స్థానమందుడే నేవి వక సం॥రంలో ఆ గృహపతి మరణముపొందును. పాపగ్రహము శుభ గ్రహముచే చూడబడుచూ 8ట నుండెనేవి 8 సం॥రములలో మరణము పొందును. క్షీణచంద్రుడు ప్రవేశలగ్నమునకు 6_8_12 స్థానములందున్న శీఘ్రకాలములో భార్యామరణముపొందును. కావున 8 వ స్థానమందు ఏ గ్రహమున్ననూ దోషమే.

గృహరాజయోగము

శ్లో. లగ్నే కర్కటకే చాపి గురుదినే శశాంకే సంస్థితే ।
నిర్మాణే భవనేపి జాతపురుషో రాజా భవేన్నాన్యథా ।
లగ్నే చాపగృహేథవా ఝుషే గురుదినేశు మార్గే సంస్థితదా।
నిర్మాణే భవనే జాతపురుషో భూపోథవా తత్సమః.

తా॥ గురువారము గురుచంద్రుల లగ్నమానందుండుటయు కర్కాటకలగ్నమగుటయు ఇట్టియోగముతోకూడిన లగ్నమునందు గృహారంభముచేసి నిర్మింపబడిన గృహమందున్నవారు రాజయోగము ననుభవింతురు. ఆ గృహమందు పుట్టినవాడు సర్వాగాజగును మరియు ధనుర్లగ్నమందుగాని మీనలగ్నమందుగాని గురువారముతోకూడి గురుశుక్రులకూడినలగ్నమందు గృహారంభముచేసినగృహము గొప్ప గౌరవయోగమును భూస్వామిత్వమునున్నూ పొందును. అట్టిగృహమందుపుట్టినవాడున్నూ రాజుగాని, అధికారిగాని, భూస్వామిగౌరవనీయుడున్నూకూడనగును.

గృహమునకు ఆయుర్దాయ యోగములు

శ్లో. ఆయుష్యం శతవర్ష మిజ్యసహితే తద్వాచ్చ శుక్రాన్వితే ।
తస్యార్థంబుధసంయుతే సుబలిభిస్సౌమ్యైస్త్రిభిస్సంయుతే ।

లగ్నే నిర్మితసద్మనస్తు బహావస్సంవ త్సరాస్యుశ్శుభే ।
స్తద్గేహే వసతోనరస్య బహవో భోగాభవేయుస్సదా.

తా. గురు శుక్రులలో నెవరైనగాని లగ్నమందుఉండగా ఆరం భించినగృహము నూరుసం॥రములుండును. బుధుడు లగ్నమందుండగా గట్టినగృహము 80 సంవత్సరములుండును. స్థానాదిబలవంతులగు ముగ్గురు శుభగ్రహములు లగ్నమందుండగాగట్టినగృహము అనేక సంవత్సరములు శుభశోభనములతో వర్ధిల్లుచుండును. ఆ గృహమం దున్న మనుష్యులకున్నూ అనేక ఆయురారోగ్య భోగభాగ్యములు కలుగును.

గృహము 100-200 సం॥లు ఉండేయోగము

శ్లో. జీవాగ్న-విచ్ఛ్యే శనై శ్చ రేషు లగ్నారిజామిత్ర సుఖత్రికేషు।
స్థితిశ్శశాంస్యాత్ సగాంసితార్క-రేజ్యేను త్యంగసు తేశతేద్వే.

తా. గురుడు లగ్నమందును రవి ఆరింటను బుధుడు ఏడింటను, శుక్రుడు నాల్గింటను, శని మూడింటను, గురుడు ఐదింటను, అంగార కుడు ఆరింటను, రవి మూడింటను, వృద్ధిచంద్రుడు లగ్నమందునుఉం డగా నిర్మించినగృహము 200 సం॥ లుండును.

మరియు

శ్లో. లగ్నాంబరాయేషు భృగుజ్ఞభానుభిః కేంద్రేగురావర్షశతాయు రాలయమ్ బంధౌగురౌవ్యోమ్ని శశీకుజార్క-జౌలాభే తదా శీతి సమాయురాలయః.

తా. లగ్న, చతుర్థ, లాభ, పంచములందు శుక్ర, బుధ, రవి, గురులుండగా నిర్మించినగృహము 100 సం॥రములుండును. 4ట గురుడు

10ట చంద్రుడు, 11ట కుజశనులున్నూ ఉండగా నిర్మించినగృహము 80 సం॥రములుండును

గృహలక్ష్మీయోగము

శ్లో. స్వోచ్ఛేశుక్రేలగ్నగే వాగురావేశ్మగతేథవా ।
శనౌస్వోచ్ఛేలాభగేవా లక్ష్మ్యాయుక్తంచిరంగృహం.

తా. తన ఉచ్చరాశిఁబొందినశుక్రుడు లగ్నమందును అట్లేవున్న గురుడున్నూ గానిఉండి శనికి ఉచ్చరాశియగుచు లాభమందుండుటయు ఇట్టియోగముతోనున్న లగ్నమందు నిర్మించినగృహము లక్ష్మితో చిరకాలము ఉండును.

ఇట్టియోగములు మరికొన్ని.

శ్లో॥ గురుర్లగ్నే రవిష్షష్ఠేన్యూనె సౌమ్యేసుఖాసితే ।
తృతీయస్థేర్కపుత్రేచ తద్గృహంశతమాయుషం

శ్లో. భృగుర్లగ్నెంబరేసౌమ్యే లాభస్థానేభాస్కరే।
గురుః కేంద్రగతేయత్ర శతవర్షాణితిష్ఠతి.

శ్లో. హిబుకేజ్యేంబరే చంద్రే లాభేచకుజభాస్కరే ।
ఆరంభఃక్రియతే యస్యద్వ్యశీతాబ్దా వధిస్థితిః.

గృహారంభ వర్జ్యకాలము

శ్లో, చౌలోపనయనేచైవ వివాహోద్వాపనాదికం ।
వేదారంభం గృహారంభం మహారుద్రం దంతధావచ ।

దేవతానాం ప్రతిష్ఠాచగోదానం స్నాతకంచయత్ ।
వ్రతప్రారంభణంచైవ సహావధ్వాప్రవేశనం ।
వాస్తుకర్మ మహాయజ్ఞ ముపాకరణమేవచ ।
బాలే వాయుదివృద్ధే వా శుక్రే వా స్తంగతే గురౌ ।
మలమాసేపిచైతాని వర్జయేద్దేవదర్శనం,

తా. గృహారంభము గురుడుగాని, శుక్రుడుగాని మూఢమందున్నపుడు, బాల్యమందున్నపుడు, వార్ధక్యమందున్నపుడునూకూడా చేయకూడదు. అట్టికాలమందు ఇంకనూ చేయకూడనివి. చౌల, ఉపనయన, వివాహ, ఉద్యాపన వేదారంభ, మహాముద, దేవతాప్రతిష్ఠ, గోదాన, స్నాతక, వ్రతారంభ, నవవధూప్రవేశ, యజ్ఞయాగాదికము ఉపాకర్మ మొదలగునవిన్నీ వాస్తుకర్మంబులన్నియునూ చేయకూడదు.

గురుశుక్రుల మూఢ, బాల్య వార్ధక్యము లనగా

శ్లో॥ పురఃపశ్చాద్భృగోర్బాల్యం త్రిదశాహంతు వార్ధకం ।
పక్షంపంచదినం తేద్వేగురోః పక్షముదాహృతే.

తా. గురు శుక్రలమూఢమనగా అస్తంగతము లేక సూర్యునితో సమాగమము దానినే మూఢమందురు. అట్లుమూఢమునుపొందిన శుక్రుడు తిరిగి తూర్పుదిక్కున ఉదయించినతరువాత మూడుదినములపర్యంతము బాల్యము. అట్టిశుక్రుడే పడమటదిశను ఉదయించెనేని పదిదినములపర్యంతమున్నూ బాల్యము. ఆ మూఢమునుపొందే శుక్రుడు తూర్పుదిశను అస్తమించేయెడల ముందు 15 దినములు వార్ధక్యము. పడమటదిశను అస్తమించేయెడల ముందు 5 దినముల వార్ధక్యము. ఈ అస్తమయము ఉదయములయొక్కదిశలు పంచాంగమునందు తెలియగలవు. మరియు గురుడు ఉదయానంతరం 15 దినముల

పర్యంతం బాల్యమున్నూ, అస్తమయాత్పూర్వం 15 దినములు వార్ధక్యమున్నూ పొందును.

అస్తబాల్యవార్ధక్యములందు గృహారంభముచేయుగాఫలం

శ్లో. అస్తే బాలేచవృద్ధత్వే గృహంభార్యాంపతిం తథా
హన్యాచ్ఛతన్మాన్నో కుర్యాద్విశ్వకర్మేణ భాషితం.

తా. గురు శుక్రుల అస్తమయ (మూఢ) కాలమందు గృహారంభాదులుచేయగా గృహమునకున్నూ బాల్యమందుచేయగా భార్యకున్నూ, వార్ధక్యమందుచేయగా కర్తకున్నూ హానికలుగునుగాన అట్లు చేయకూడదని విశ్వకర్మచే చెప్పబడెను.

ధూమకేతూదయము

శ్లో. వాప్యారామతటాకకూప భవనారంభప్రతిష్ఠే ।
వ్రతారంభోత్సర్గవధూప్రవేశన మహాదానానిసోమాష్టకే ।
గోదానాగ్రయణ ప్రపాప్రథమకోపాకర్మ వేదవ్రతం ।
నీలోద్వాహముధాతి పన్నశిశుసంస్కారాః సురస్థాపనం ।
దీక్షా మౌంజివివాహముండన మపూర్వం దేవతీర్థేక్షణం ।
సన్యాసాగ్నిపరిగ్రహౌనృపతి సందర్శాభిషేకౌగమం ।
చాతుర్మాస్య సమావృతీ శ్రవణయోర్వేధం పరీక్షాంత్య ।
జేర్వృద్ధత్వాస్త శిశుత్వ ఇజ్యసితయోర్న్యూనాధి మాసేతథా.

తా. బావి, తోట, చెరువు, నూయి గృహారంభము, స్థంభప్రతిష్ట, దేవతాప్రతిష్ట, గృహప్రవేశము, నూతనవధూగృహప్రవేశం,

వాస్తుకర్మలు మొదలగునవి గురు శుక్రమున్నూ, గురు శుక్రులు అస్తమయ బాల్య, వార్ధక్యములందును శూన్యమాసమున్నూ, అధికమాసమందునుగాని ధూమకేత్వాది ఉపద్రవములు కలిగినపుడున్నూగాని ఆరంభించకూడదు.

సింహ మకరములందున్నూ గురుడుండగా గృహారంభం

శ్లో. నీచస్థేవక్రసంస్థేప్యతిచరణగతే బాలవృద్ధేస్తగేవా ।
సంన్యాసో దేవ యాత్రా వ్రతనియమవిధిః కర్ణవేధస్తుదీక్షా ।
మౌంజీబంధోంగణానాం పరిణయనవిధిర్వాస్తు దేవప్రతిష్ఠా
స్సద్భిః । ప్రయత్నాత్ త్రిదశపతిగురౌ సింహనక్రస్థితేవా.

తా॥ గురుడు నీచరాశిని పొందినపుడును, వక్ర, అతిచార, బాల, వార్ధక్య, మౌఢ్యములు పొందియున్నప్పుడున్నూ మరియు సింహ, మకరరాసులయందు ఉన్నప్పుడున్నూ గృహారంభప్రతిష్ఠాదులు చేయకూడదు.

మౌఢ్యాదులందు చేయదగ్గ కార్యములు

శ్లో. పౌషేధిమాసే శయనేమురారేః శుక్రేజ్యయోరస్తగబాల
వృద్ధయోః ఉత్పాతయోగగ్రహగండశాంతి సమాచరేద్దగ్ధ
దృహాసకర్మా.

తా॥ పుష్యమాసమందైననూ, విష్ణుని శయనకాలమందైననూ శుక్రగురుల అస్త, బాల వృద్ధాప్యములయందైననూ, ఉత్పాతాది ఉపద్రవకాలములందు కలిగిననష్టములగురించిన్నీ అగుగృహములు, దగ్ధబడినగృహములు తిరిగి బాగుచేసుకొనే విషయమైన్నీ. గ్రహస్థితిదోషములు, గండదోషములు శాంతులువగైరా చేసుకొనువిషయమైన్నీ [illegible]

మౌఢ్యదోషంలేని విషయములు

శ్లో. నిత్యయానేగృహే జీర్ణె పాశనే పరిధానకె ।
వధూప్రవేశమాంగళ్యే నమౌఢ్యం గురుశుక్రయోః.

తా. నిత్యముచేయు ప్రయాణములకు ప్రాతఇల్లు బాగుచేసు కొనుటకు లేక మామూలుమరమ్మతుల విషయమైనను. అన్నప్రాశనము పరిగ్రహణము, మాంగళ్యము ధరించినచేయు వధూప్రవేశము వీటివిషయమై గురు శుక్ర మౌఢ్యాదిదోషము లేదు

హస్తమానము (గజము)

శ్లో. ద్వాత్రింశదంగుళ కిష్కుః ప్రాజాపత్యం చతుస్త్రికం ।
షట్త్రింశతిధనుః ప్రోక్తం అష్టవింశద్ధనుగ్రహం.

తా. 32 అంగుళములు కిష్కువనియు, 34 అంగుళములు ప్రాజా పత్యమనియు, 36 అంగుళములు ధనువనియు, 38 అంగుళములు ధను గ్రహహస్తమనియు ఇట్లు నాలుగువిధములపేర్లుగల హస్తములని ఎరుంగునది,

శ్లో. దేవేధనుగ్రహం వింద్యాద్బ్రహ్మక్షత్రే ధనుస్తథా ।
ప్రాజాపత్యంచవిట్ఛూద్రే స్సంకీర్ణేకిష్కురుచ్యతే ।
నరాణాంచైవసర్వేషాంధనువేన ప్రశస్యతె.

తా. దేవాలయాదులకు 38 అంగుళములుగల ధనుగ్రహమను హస్తముచేతనున్నూ, బ్రాహ్మణ క్షత్రియులకు 36 అంగుళములుగల ధనువనుహస్తగజముచేతనున్నూ, వైశ్యశూద్రులకు ప్రాజాపత్యమను

34 అంగుళములుగల హస్తముచేతను న్నా, ప్రాకృత (సంకరులు) లకు. 32 అంగుళములుగల కిష్కువనేహస్తముచేతనునన్నా కొలచి గణితము ఏర్పరచవలెను. అన్నిజాతుల మనుష్యులకునన్నా 36 అంగుళములుగల ధనువనేహస్తము (గజము) చేత గణితము ఏర్పరచుట ప్రశస్తము.

తిధియొక్క ప్రాశస్త్యము

శ్లో. తిధిశ్శరీరం తిధిరేవకారణం తిధిః ప్రమాణం తిధిరేవసాధనం।
తిధిర్వినానాత గృహేషుసాధ్యంతిధేః ఫలంప్రోక్తమిదం
మహర్షిణా.

తా. గృహారంభము మొదలగు సమస్తకార్యములను తిధిశరీరము తిధియేకారణము, తిధియేప్రమాణము. తిధియేసాధనభూతము గాన తిధివినాగాశుభములు సాధించుటవీలు లేదు.

చర, స్థిర, నిత్యవాస్తు పురుషుల ప్రాశస్త్యము

శ్లో. చరవాస్తుశుభం ప్రోక్తం మధ్యమం నిత్యవాస్తుకం ।
అధమం నిత్యవాస్తుస్యాద్వాస్తుదేవాః ప్రతిష్ఠితాః ॥
దేవాగారే గృహారంభేవ ప్రపానాదమంటపే ।
చరవాస్తుప్రకారేణ శంకుంస్థంభం ప్రతిష్ఠయేత్.

తా. చరవాస్తు శుభకరముగాను, నిత్యవాస్తుమధ్యమముగాను స్థిరవాస్తు అధమముగాను ఎరుంగవలయును. దేవస్థాపనము, గృహారంభము, కోటనగరు, మంటపము వీటికి చరవాస్తు ప్రకారముగానే చేయుట శ్రేయస్కరము. నిత్యవాస్తు మధ్యమము. స్థిరవాస్తు అధమము

స్థిరవాస్తు లక్షణము

శ్లో. వాస్తుమ స్తకమీశాన్యాం పాదౌ నైఋతి మండలం ।
బాహూ పూర్వగ మిత్యుక్త మనిలానల కోణయోః

తా. స్థిరవాస్తువెట్లనగా వాస్తుపురుషుని శిరస్సు ఈశాన్యము, పాదములు నైఋతియు, ఆగ్నేయ. వాయువ్యకోణములు ఎడమ, కుడి చేయిలుగాను ఎరుంగవలెను. ఈ స్థిరవాస్తు ప్రకారం గృహము పూర్తియైపిమ్మట యోచించదగ్గది. ఇట్లు దూలము భారమైన మానుల వేయునపుడు శిరస్సునకొనలుండులాగున వేయవలయును. మొదళ్ళు వేయరాదు.

హస్తము, దండము, రజ్జువు వీని ఉపయోగములు

శ్లో. హస్తైశ్చతుర్భిరుద్దిష్టై దండో రజ్జు స్తదష్టభిః।
దండేనమాపయేద్గ్రామం నగర పత్తనాదికం।
అధ్వానంరజ్జునాబధ్వా హ స్తైర్గేహంతథాబుధైః.

తా. నాలుగుహ స్తములు, వకదండము ఇట్టిదండములతో గ్రామము, నగరు, పట్టణము మొదలగునవి కొలవవలయును. ఎనిమిది దండములు వకరజ్జువు ఇట్టిరజ్జువులచే తోవ, రోడ్డు బాటలు మొదలగున కొలవవలయును. హస్తాదులచే గృహమువగైరా గణితముచేర్పరచవలెను. (హస్తాదులు అనగా గజం అంగులు. అంగుళములు మొదలగునవియని అర్థము.)

బాల్య యవ్వన కౌమార వార్ధక్యములు

శ్లో. వయోభాగం గృహంకుర్యాదాయుర్భాగం చతుర్విధం ।
బాల్య యావన కౌమార వార్ధక్యానిచ శేషతః.

తా. గణితాగత ఆయుర్దాయసంఖ్యను 4 చే భాగించగావచ్చు శేషము 1 బాల్యదశ. 2 యవ్వనదశ 3 కౌమార.ద. 4 వార్ధక్యదశ గృహము అనుభవించును. అనగా శేషమును బట్టి దశయై కలిమి లేములు కష్టసుఖములు ఎరుగవిదియై లోపములేక వర్ధిల్లుచుండును. ఇట్లు ఆయా సమయానుసారముగా ఫలములు ఎరుంగవలయును.

గృహస్థంభ లక్షణము ఫలము

శ్లో. ఋజుస్తంభో బలీ ...స్తు శోభనః ।
వలయః పుత్రవృద్ధి స్యా...ష్టాస్తు శోభనః ।
షోడశః పుత్రలాభంచ కుటిలః ... నాశనం ।
వక్రః కర్తు దరిద్రం దంచశిధిలో మారణాంతిధా.

తా. గృహమునకు ... స్తంభము నిబ్బరముగానుండునదియు సమానబలముగలదియు ఉంచవలయును. నాలుగుపలకలగల స్తంభము శుభప్రదమును, గుండ్రనిస్తంభము పుత్రవృద్ధియు, ... పలకలగలది శోభనమున్నూ 16 పలకలుగలది కుటుంబవృద్ధియునిచ్చును. వంకరలు గలస్థంభము పుత్రనాశనమును. కుటిలముగానది దరిద్రమున్నూ, పుప్పివంటి శిధిలప్రాయముగలది మరణప్రదమునున్నూ ఇచ్చును.

మరియు స్తంభలక్షణములు

శ్లో. స్థంభేస్యాద్వర్తులాకారే పాదమానంత్రిభాగకం ।
అగ్రమానం ద్విభాగార్థం స్తంభేస్యా ద్యాభమం క్రమాత్.

తా. స్థంభమువర్తులాకారముగా (గుండ్రని) నున్నది మొదట 3 వంతులువలయమున్నూ చివర రెండున్నరవంతుల వలయమున్నూ ఉండుటభూషణమువలనను, శ్రేయస్కరము.

స్తంభ దోషము

శ్లో. స్థంభోన్నతంమానహీనం ప్రతిఖండ మపిద్వయం ।
విషమాస్తంభ సంజ్ఞాస్యాత్కర్తృ నాశాయజాయతె.

తా. స్తంభముపొడవుచాలక ప్రతిఖండము గూర్చి రేనిగాని జేసి పలకలు గా జేసి రేనియు విషమ స్తంభమనబడును. అట్టిదిగృహపతికి అరిష్ట ప్రదము.

దూలముల లక్షణములు ఫలములు

శ్లో. తులామూలంఘనం విత్తస్యాగమూలం దరిద్రతాం ।
మూలాగ్రయోస్సమం స్థూలం శోభనే గృహకర్మసు।
మధ్యస్థూలం మృతింస్త్రీణాం భగ్నాపీడానందాతిచ ।
కులహీన తులారోగం బలహీనామృతిప్రదం.

తా. దూలము మొదట దప్పముగానుండెనేని ధనము. చివరదప్పముగానుండెనేని దరిద్రము. మొదటచివర సమముగానున్న యెడల శుభప్రదము. దూలముమధ్య దప్పమయితే స్త్రీమృతియు. భగ్న అనగా పగిలినది వంగినది రంధ్రమున్నది ఇటువంటిదిపీడయు మరియు వాస్తుశాస్త్రోక్త ప్రకారమగు జాతికానివృక్షముల దూలములు గృహమునకు ఉపయోగించుట దుఃఖము రోగమున్నూ, బలహీనమయినదూలము మృతియునిచ్చును.

దూలములువేయు క్రమము

శ్లో. పూర్వాగ్రంయోజయేద్ధంశ ముత్తరాగ్రమథాపివా ।
దక్షిణాగ్రం పశ్చిమాగ్రం వర్జనీయం సదాబుధైః ।

తా. దూలములు గృహమునకు వేయునపుడు తూర్పుకోనలు గాగాని, ఉత్తరకోణలుగాగాని వేయవలయును. దక్షిణ పశ్చిమములకు మొదళ్లుండవలయును అట్లుగాక దక్షిణ పశ్చిమములకు మొదళ్ళుండ వలయును. అట్లుగాక దక్షిణ పశ్చిమములకు చివళ్ళుండులాగున ఎన్న డునూ వేయకూడదు

శ్లో. అగ్రమగ్రంతదీశాన్యాం మూలమూలంచనైఋతే ।
అగ్రమూలంచసంయోజ్యం మనిలానిలకోణయోః.

తా. దూలములచివర చివరఈశాన్యమున కలవవలయును. మొదలు మొదలునైఋతిదిశను కలుపవలయును. మొదటచివరలు ఆగ్నేయ వాయువ్యదిశలయందు కలువవలయును.

శ్లో. మూలేచాగ్రంతథా చాగ్రేమూలంచైవదిశ క్రమాత్ ।
వైపరీత్యస్థితే గేహే మరణంచ దరిద్రతాం.

తా. దూలములువగైరా దిశలయందు విపరీతముగా అనగా మొదళ్ళనుఉంచేచోట చివళ్ళను, చివళ్ళనుఉంచేదిశల మొదళ్ళను వేసి కట్టినగృహమందు మరణము, దరిద్రము గలుగును.

జాతకబలము ననుసరించి గృహయోగములు
సుఖే (అప్రయత్నముగా గృహయోగము)

శ్లో. లగ్నేశ్వరే లగ్నగతేస నాథేనయుక్తేయది గేహలాభః ।
అయత్నతస్స్యాచ్ఛుభ దృష్టియోగేస్వోచ్చే స్వమిత్రస్వ గృహేబలాఢ్యే.

తా॥ జన్మలగ్నాధిపతి సప్తమాధిపతితోఁ గూడి లగ్నమందైననూ యుండెనేని గృహలాభముకలుగును స్వోచ్ఛస్వక్షేత్ర మిత్రక్షేత్రములందు [illegible] లగ్నాదిపతి బలవంతుండగుచు శుభగ్రహదృష్టి యుక్తుండయ్యెనేని అప్రయత్నముగా గృహలాభంబుగలుగును.

శ్లో. గేహాధిపే కేంద్రగతే బలాఢ్యే శుభేక్షితే మందిరలాభ
మాహుః వైశేషికాంశే పరమోచ్చగే వా గేహేశ్వరే
మందిరలాభమాహుః

తా. మరియు లగ్నమునకు చతుర్థాధిపతి కేంద్రగతుడై బలవంతుడై శుభగ్రహాంచే చూడబడెనేని గృహలాభముగలుగును. మరియు చతుర్థాధిపతి పరమోచ్చనవాంశయందు వైశేషికాంశగతుడాయెనేని గృహలాభంబుగలుగును.

శ్లో. గృహస్థానాది పస్థాంశనాథ సంయుక్తరాశిపః ।
తదంశాధిపతౌ కేంద్రే గృహలాభము దీరయేత్.

తా. చతుర్థాధిపతి ఏనవాంశయందుండునో ఆ నవాంశాధిపతి యున్న రాశ్యధిపతియుండు నవాంశాధిపతుడు రాశిచక్రమందు లగ్నమునకు కేంద్రగతుడాయెనేని గృహలాభంబు గలుగును.

ఎవనికి చిత్రవిచిత్రమగు గృహముండును

శ్లో. భాగ్యేశే కేంద్ర భావస్థే గృహేశే స్వోచ్ఛమిత్రగే ।
గృహరాశిగతే ఖేటే స్వోచ్ఛే బహువిచిత్రకం.

తా. భాగ్యాధిపతి కేంద్రగతుడై, చతుర్థాధిపతి స్వోచ్ఛమిత్ర స్థానముల పొందియుండి చతుర్థమందున్న గ్రహము ఉచ్ఛగతుడుగా

వుండగా పుట్టిన జాతకునకు మిక్కిలి చిత్రవిచిత్రములగు గృహము నందు సుఖముగా గుండును.

ఎవనికి మేడ అంతస్థులతోను ప్రాకారాదులుగలిగిన గృహము వుండును.

శ్లో॥ తృతీయేసౌమ్య సంయుక్తేగేహాధీశే బలాన్వితే।
తదీశేపి సంపూర్ణేహర్మ్య ప్రాకారమండితం.

తా॥ లగ్నాత్తు తృతీయభావము శుభగ్రహయుక్తమై చతుర్థాధిపతి బలవంతుండై యుండి ఆ తృతీయస్థానాధిపతియు పూర్ణబలవంతుండై యుండగా పుట్టినజాతకునకు సౌధప్రాకార నిర్మితమైనట్టియు అంతస్థులతో కూడినదియునగు గృహమువుండును.

అనాయాసముగా గృహములు, భూములు ఎవనికి వచ్చును.

శ్లో॥ సింహాసనాంశకేవాపి గేహేశేగోపురాంశగే।
మృదవ్యంశాదియుతేనాపి తద్గృహం సౌధమండితం.

తా॥ చతుర్థాధిపతి సింహాసనాంశయందైనను గోపురాంశ మందైననూవుండి మృద్వ్యంశాదిషష్ట్యంశయుక్తుడైనను సౌధప్రాకారములతో నొప్పెడిగృహము (మేడ) కలుగును. అనాయాసముగా సిద్ధించును.

దైవికగృహము ధర్మకర్త గలిగేయోగము

శ్లో॥ పారావతాంశకే గేహానాథె గుర్వీండువీక్షితె।
గోపురాద్యంశకే వాపిదైవికం గృహమాదిశేత్.

తా. చతుర్థాధిపతి పారావతాంశమందైననూ గోపురాద్యంశమందైననూవుండి గురుచంద్రులచే చూడబడుచుండగా జన్మించిన జాతకునకు దైవికమగు (ధర్మకర్త. దేవాలయాధికారి దేవతాప్రతిష్టలుచేయువాడు, స్వతః దేవాలయముగలవాడు, దేవాలయములు గలవాడు) గృహాదులుగలవాడుఅగును.

ఎవనికి విచిత్రమగు సౌధప్రాకారనిర్మితగృహముండును

శ్లో. విచిత్రసౌధప్రాకార మండితం గేహమాదిశేత్ ।
కర్మేశసహితే గేహనాధే కేంద్రేర్కజేపిచ.

తా. దశమాధిపతితో గృహాధిపతికూడి కేంద్రవర్తియయినపుడు శనైశ్చరుడున్నా కేంద్రమందుండెనేని అట్టికాలంబునపుట్టిన జాతకుడు విచిత్రమగుసౌధ (మేడ) ప్రాకారనిర్మితములచే ప్రకాశించెడు గృహంబుగలవాడగును.

అనేకగృహములు కట్టుచుండేయోగము

శ్లో. గృహస్థానేచరేలగ్నే తదీశేచరరాశిగ ।
తధాతత్కారకేవాపి బహుస్థానే గృహంవదేత్.

తా. లగ్నమునకు చతుర్థస్థానము చరలగ్నమున్నా, ఆ చతుర్థాధిపతి చరరాశిగతుడగుటయు, గృహకారకగ్రహమున్నా చరరాశిగతుడాయెనేని అట్టికాలమందు పుట్టినజాతకుడు అనేకస్థలములయందు గృహములు కట్టుచుండును. యిందు పాపగ్రహములబలముండెనేని త్రిప్పటయు ఆ గృహములపై అప్పుకొనుటయును గ్రహముల శత్రుక్షేత్రాదికమువల్ల ఋణములపాలగుటయు, మిత్ర.శత్రుక్షేత్రాదికము

వల్ల గృహములుకష్టేవాడగుటయు, ఉచ్ఛాదు తాదిగ్రహయోగ కారణములచే అనేకచోట్ల గృహములుగలవాడగుటయు ఇట్లు ఆయాగ్రహ బలాబలముల నాలోచించి చెప్పవలయును.

స్థిరముగా గృహముయుండేయోగము

శ్లో. స్థిరేగృహే- స్థిరగృహం నాధకారక యోరపి ।
షష్ట్యంశశుభ భాగేవాత దీశ్చైస్సర్య్తతాంవదేత్ ।

తా॥ చతుర్థము స్థిరరాశియై గృహాధిపతత్కారకులు స్థిరరాశిగతులై ననూ లేక గృహస్థానాదిపతి షష్ట్యంశలో శుభాంగమందున్ననూ జాతకునికి గృహము అమ్ముకొనేయోగముగాని, మారుచుండేయోగముగాని లేక స్థిరమగునట్టియు, ఘట్టి, దృఢముగానున్నట్టియు భవంతిగలుగును.

శుభములు గలుగుచుండే గృహయోగము

శ్లో. అర్థవ్యయగృహే శాస్తు కేంద్రకోణాది సంయుతాః
తావద్గేహాలయం సర్వం శోభనం తత్రనిర్దిశేత్.

తా॥ లగ్నాత్తుగా ద్వితీయ చతుర్థ, ద్వాదశాధిపతులు కేంద్రకోణ స్వక్షేత్రస్వోచ్ఛ, శుభగ్రహాదియుతులై యుండిరేని అట్టి యోగంబునపుట్టిన జాతకునకు ఎప్పుడునూ శుభములు, శోభనములు, కుటుంబవృద్ధియు, ధనధాన్యాభివృద్ధియూ గలుగునట్టిగృహముగలవాడగును.

ఎట్టిజాతకునకు వేంతలయందు నివాసము

సూ॥ దారేచంద్రశుక్ర దృగ్యోగాత్ప్రాసాదః.

తా. కారకాంశకు నాల్గవస్థానమందు చంద్రశుక్రుల దృష్టిగాని సంబంధముగాని కలిగినట్టి కాలమునందు పుట్టినజాతకుడు మేడలయందు నివాసముండు యోగముండును చంద్రశిలాస్థగితములగు మేడలువర్తిగా కలుగును.

సూ. ఉచ్చాద్గ్రహేపి.

తా. కారకాంశకు చతుర్థస్థానమందు ఏగ్రహములైనను ఉచ్చస్థితియందున్నయెడల ఎత్తైన అనేక అంతస్థులతో కూడిన సౌధముండును.

రాళ్లతోనిర్మించిన గృహముండే యోగము

సూ. రాహుశనిభ్యాం శిలాగృహం.

తా. (కారకాంశ) కు ఆత్మకారకుడున్న నవాంశరాశి చతుర్థస్థానమందు శనిగాని రాహువుగాని యుండినయెడల శిలానిర్మితమగు రాళ్ళచే నిర్మించినట్టిగృహముగలుగును. లగ్నమునకుగాని ఆరూఢలగ్నమునకుగాని నీపై యోగము అనుసరించును.

ఎట్టిజాతకునకుఇటుకలచేనిర్మింపబడినగృహముండును

సూ. కుజకేతుభ్యా మైష్టకం.

తా. కారకాంశ ఆత్మకారకుడున్న నవాంశరాశికి చతుర్థస్థానమందు కుజుడుగాని, కేతువుగాని వున్నయెడల ఇటుకలచే నిర్మింపబడిన గృహముగలవాడగును. ఈ ప్రకారము జన్మలగ్న ఆరూఢలగ్నముల కున్నూ తెలియదగినది.

ఎట్టిజాతకునకు గ్రహానుచేనిర్మింపబడినగృహముండును

సూ. గురుణా దారవం.

తా ఆత్మకారకుడున్న నవాంశరాశి (కారకాంశ) కు చతుర్థస్థానమందు గురుడున్న యెడల గ్రహములచే నిర్మింపబడిన పెంకలగృహముండును జన్మలగ్న ఆరూఢలగ్నములబట్టియూ ఇట్లు తెలియవలెను. (అయితే కారకాంశకు జన్మలగ్న ఆరూఢలగ్నములకున్నూ అదేప్రకారము తెలియు - లో గొప్పసామాన్య తేడాలుగా చెప్పవలయును. ఎట్లనగా కారకాంశలగ్నమునకే పై చెప్పిన ప్రకారం గ్రహములున్న యెడల ఉత్కృష్టమగునట్టి గృహములున్నూ జన్మలగ్నఆరూఢలగ్నములబట్టి చెప్పవలసినప్పుడు సామాన్యమగు గృహములుగాను ఎంచవలయును. మరియు ఈ ఉత్కృష్ట సామాన్యగృహములవిషయము అందు అనగా పైన పేర్కొనబడిన గ్రహముల క్రూరసౌమ్య ఉచ్చస్వక్షేత్ర మిత్రశత్రుసమక్షేత్రాది తేడాలను అనుసరించుయూకూడా బాగుగా యోచించి దేశకాలానుసారముకూడా చెప్పవలసియుండును.

ఎట్టిజాతకుడు పూరిండ్లయందే కాపురముచేయును

సూ కారకరవిణా

తా. 1 ఆత్మకారకుడున్న నవాంశరాశి (కారకాంశ) కు చతుర్థస్థానమందు రవియున్న యెడలగాని జన్మలగ్న లేక ఆరూఢలగ్నములకు చతురస్థానమందు రవియున్నటువంటిగాని లగ్నజాతకుడు తాలూకు పూరిండ్లయందే కాపురముచేయును. 2 జన్మలగ్నమునకు చతుర్థమందు క్షీణచంద్రుడుగాని పాపయుక్తబుధుడుగానియున్నను లేక 3 చతుర్థాధిపతి 6 8 స్థానములయందున్ననూ పైయోగము (ఎట్టిజాతకుడు మట్టిచే

నిర్మింపబడిన గృహమందు కాపురముచేయు) జన్మలగ్నతేః ఆరూఢ లగ్నములకు చతుర్థస్థానమందు కుజుడుగాని, కేతువుగానియుండి వారు సామాన్యబలవంతులైనపుడు అట్టికాలమందు పుట్టినజాతకునకు మట్టిగోడలతో నిర్మించిన గృహమందే కాపురముచేయుయోగము.

సోదరుని యింటియుండే యోగము

శ్లో. భ్రాతృకారకసంయుక్తే భ్రాతృనాథే వీక్షితే ।
క్షేత్రేతేదీశ్వరువాపి భ్రాతృక్షేత్రం వినిర్దిశేత్.

తా. చతుర్థాధిపతిగాని చతుర్థముగాని భ్రాతృకారకస్థానాధిపతులచే కూడియుండుట గాని చూడబడియుండుట మిత్రత్వముకలిగి యుండుటంబట్టియు సహోదర గృహమందు కాపురము చేయుట తటస్థించును.

శ్లో. క్షేత్రేశసంయుక్త నవాంశప దేశగ్నస్థితే కేంద్రసమన్వితేవా ।
భ్రాతాన్వితే భ్రాతృదృశాసమేతే భ్రాతుర్ధనం తే తముదాహరంతి

తా. లగ్నమునకు చతుర్థాధిపతి ఏ నవాంశయందుండునో ఆనవాంశరాశ్యధిపతి జన్మలగ్నమునకు దశమందున్ననూ లేక కేంద్రగతుడైనన్ని -ంగా రకునితో కూడియున్ననూ, చూడబడుచున్ననూ జాతకునకు సోదరగృహమందు సోదరధనాదులచే జీవించును.

స్వశక్తివల్ల గృహసంపాదన

శ్లో. లగ్నేశ్వరేక్షేత్రగతే బలాఢ్యేలగ్నేబలిష్ఠే సతిగేహనాథే ॥
శుభగ్రహైర్దృష్టి సమన్వితేవా క్షేత్రంస్వకీయేన బలేనయాతి

తా. జన్మలగ్నాధిపతి బలవంతుడై చతుర్థమందున్నవాడై మరియు చతుర్థాధిపతి బలవంతుడై లగ్నమందున్న శుభగ్రహసంబంధదృష్టి కలిగియుండెనేని అట్టికాలమునందుపుట్టినజాతకుడు స్వకీయ ప్రయోజకత్వమువల్ల గృహము, భూమివగైరా సంపాదించుకొనును.

కళత్రరీత్యా గృహలబ్ధి

శ్లో. కళత్రకారకే క్షేత్రే తేనదీశేచా కళత్రాఖ్యే ।
తదీశయోస్తథా మైత్రీకళత్రాత్క్షేత్ర మాదిశేత్.

తా. కళత్రకారకుడు చతుర్థమందుండగానైనను చతుర్థాధిపతి కళత్రస్థానమందుండుటయు మరియు చతుర్థకళత్రస్థానాధిపతులకు మిత్రత్వము కలిగియున్నయెడల భార్యాసంబంధమునందు గృహభూమ్యాదులు లభించును.

జ్ఞాతి లేక శత్రురూపమగు గృహలబ్ధి

శ్లో. షష్ఠేశ్వరే క్షేత్రగతే బలాఢ్యేశత్రోస్సగా శాత్సుతరాము పైతి
పారావతాంశేస్వగృహేబలాఢ్యే క్షేత్రేశ్వరేణాపి సమాగతేవా

తా. లగ్నమునకు షష్టాధిపతి బలవంతుడగుచు చతుర్థస్థానమందున్నయెడల శత్రువుల (పట్టుదలగా ఇతర్ల) గృహములుగాని జ్ఞాతి సంబంధమగుగాని గృహక్షేత్రాదులు లభించును. మరియు షష్టాధిపతి స్వక్షేత్రమందు బలయుతుడై పారావతాంశాది యోగస్థితుడై చతుర్థాధిపతితో గూడియున్నన్నూ పై విధముగా లభించును. అయిన ఇచ్చట పై రెండువిధములగు యోగములకున్నూ షష్టాధిపతికంటె లగ్నాధిపతి బలవంతుడై యుండవలెను. అట్లు లేకుండెనేని వ్యత్యాస ఫలము గలుగును.

గృహాదులుగలిగే వయస్సు నిర్ధారణ

శ్లో॥ త్సే తాం పశ్చైవ శుభేశ్చ పాపగ్రహాణా మపహారకాలే।
స్థానచ్యుతింగేహ వినాశమేతి నీచాస్తగానామ పహారకాలే.

తా॥ చతుర్థభావాధిపతి పాపగ్రహమై పాపదశయందు పాపగ్రహములయొక్క అంతర్దశాకాలములయందు నీచశత్రుఅస్తమితత్వములుండు... విదశాకాలములందు స్థానభ్రంశము గృహవినాశనము పొందుదురు. పై ప్రకారము శుభగ్రహముల దశాంతర్దశాకాలములు గలిగినకాలమునందు గృహాదిలబ్ధి గలుగును. ఈ ప్రకారము జాతకులకు గృహాదులుపోవునట్టిగాని సంప్రాప్తమగునట్టిగాని వయస్సువర్షాలు దశాంతర్దశాదుల కూడికలనుబట్టి నిర్ధారణ చేయవలయును.

గృహనాశన మృత్యుయోగము

శ్లో॥ గేహాధిపేనాశగతో యదస్యాత్పాపేక్షితే స్తద్గృహనాశమాత్రం గేహేశసంయుక్త నవాంశనాథో నాశస్థితస్స్యాద్యది గేహనాశం.

తా॥ గృహాధిపతి (చతుర్థపతి) అష్టమభావగతుడై పాపగ్రహములచే చూడబడుచుండెనేని జాతకునకు గృహనాశనము గలుగును. మరియు చతుర్థాధిపతియున్న నవాంశరాశ్యధిపతి జన్మలగ్నమునకు అష్టమమందున్ననూ గృహనాశనముపొందును. అనగా ఇల్లులేనివాడు పోగొట్టుకొనునట్టివాడు.

ఎన్నిగృహములవరకూ సంపాదించువాడగును

శ్లో॥ మూరభార రసికేత్రికంగతే వేశ్మనేతరిగృహాను పస్థితిః.
సద్మపేశుభ ఖగైశ్చతుష్టయాది స్థితేఖచర సంఖ్యయాగృహాః,

తా॥ చతుర్థాధిపతి 6-8-12 స్థానముల నుపొందెనేని గృహమే వుండదు. మరియు చతుర్థాధిపతి శుభగ్రహయుతుడై కేంద్రకోణము లందుండెనేని ఎందరు శుభగ్రహములతో గాని రవ్యాదిఎన్నవగ్రహ సంఖ్యవగైరా ననుసరించిగాని ఇన్నిగృహముల సంపాదించునని నిర్ధారణ చేయువలయును.

ఎన్నిగృహములు పోగొట్టుకొనును

శ్లో॥ అర్థవ్యయగృహేశైస్సైర్యావంతః పాపినో గ్రహాః ।
యవద్గృహావినాశస్స్యచ్ఛుభ దృష్టానదోషభాక్.

తా॥ జన్మలగ్నమునకు ద్వితీయ, ద్వాదశ చతుర్థాధిపతులతో ఎన్ని పాపగ్రహములు కూడియుండునో లేక రవ్యాదిగ్రహసంఖ్య ననుసరించగాని యోచించి అన్నిగృహములు పోగొట్టుకొనునని చెప్పవలెను ఇట్టి పైయోగమునకు శుభగ్రహదృష్టియైన సంబంధముగలిగినచో దోషములేదు

శ్లో॥ అర్థవ్యయగృహేశాస్తు కేంద్రకోణాది సంయుతాః ।
తావన్గేహాలయం సర్వం శోభనంత్ర నిర్దిశేత్.

తా॥ లగ్నమునకు ద్వితీయ, ద్వాదశ, చతుర్థాధిపతులు కేంద్రకోణాది స్థానస్థితులైయుండెరే వానిగృహములు పోగొట్టుకొనునట్టి యోగముమాత్రము తప్పును అని చెప్పవలెను.

ఇల్లు అమ్ముకొనునట్టి యోగము

శ్లో॥ క్షేత్రేశ్వరేపాపయుతేధనస్థే నీచారిభేక్షేత్ర వినాశమేతి ।
శోభచ్ఛస్థితైతద్భవనేశ్వరేతు పాపాన్వితేవిక్రయమేతిధామేః

తా. జన్మలగ్నమునకు చతుర్థాధిపతి పాపయుక్తుడై ధనస్థానమందు నీచశత్రుభావస్థితుడగుచున్నాడేనేని గృహము ఋణములపాలవును. మరియు ఆ చతుర్థాధిపతి స్వోచ్ఛస్థానస్థితుడై పాపగ్రహాయుక్తుడాయెనేని జాతకుడు తన గృహమును (లాభముకొరకు) అమ్మును.

ఇల్లు తనఖాపెట్టుట అన్యాక్రాంతము చేయుట

శ్లో. అజ్ఞాక్షయాత్ క్షేత్రవినాశమాహుఃకర్మేశ్వరే క్షేత్రగతేసపాపె
క్రూరాంశ కేమృత్యుయమాదిభాగేక కర్మేశ్వరేణాపియుతేతథైవ

తా. జన్మలగ్నమునకు దశమాధిపతి పాపగ్రహాయుక్తుడై పాపగ్రహనవాంశమందుండి మృత్యు, యమాది, షష్ట్యంశగతుడగుచు చతుర్థస్థానమందున్నవాడాయెనేని జాతకుని గృహభూమ్యాదులయందు తన ఆజ్ఞచెల్లదు. పై ప్రకారము చతుర్థాధిపతియుండెనేనిగాని లేక ఆ దశమాధిపతితో చతుర్థాధిపతి కూడివున్ననూ తన గృహభూమ్యాదులను కొన్ని నిబంధనలవల్ల తనస్వాధీనతతప్పి ఇతరుల స్వాధీనముం జేయుట తటస్థించును. (అన్యాక్రాంతము, తనఖావంటివి)

కోర్టు వేలము

శ్లో. రాజ్యేతత్కారక భూమినాథే క్రూరాంశకేవాత్వవరోహంభాగే ।
నాశస్థితేమృత్యుయమాదిభాగే రాజాజ్ఞయా నాశముపైతిగేహం

తా. లగ్నమునకు దశమస్థానాధిప, రాజ్యకారక, చతుర్థాధిపతులు, క్రూరనవాంశలయందుండి తామున్నభావమునందు ఉత్తరార్థము (అవరోహ) లోవున్నవారై, అష్టమస్థానమందు మృత్యు,

యుమాది, గష్ట్యంశము దుండెనేని అట్టికాలమందు పుట్టిన జాతకుని గృహభూమ్యాదులు రాజాజ్ఞచేత (కోర్టువేలము) నాశనము పొందును

గృహము తగలబడిన యోగము

సూ. కుజమాత్రదృష్టే గృహదాహకోఽగ్నిదోవా॥

తా. కారకాంశయందు రవిరాహువులుండి వారు అంగారకునిచే చూడబడుచుండగా బుట్టిన జాతకునిగృహము అగ్నివల్ల తగులబడ గలదు.

మండలేశా నయనమ్

సూ. శుక్రదృష్టేర్న దాహః.

తా. కారకాంశయందు రవిరాహువులుండి శుక్రునిచే చూడ బడుచుండెనేని గృహమెప్పుడునూ అగ్నివల్ల నష్టముకాదు.

సూ. గురుదృష్టేస్త్వా సమీపగృహాత్॥

తా. కారకాంశయందు రవిరాహువులుండి శుక్రదృష్టి లేక గురుదృష్టిమాత్రము కలిగినట్టి కాలమున పుట్టినవానిఇల్లు, తన గృహము మాత్రము తగులబడదుగాని తనయింటి సమీపమునయున్న ఇతరఇండ్ల వరకు అగ్నిభయము రావచ్చును. కుజునిదృష్టిమాత్రమునకే స్వగృహ దగ్ధయోగము.

N. B. జాతకమునను సరించి చెప్పంబడిన ఈ పై యోగములన్నియూ సరియగు ప్రశ్నకాలలగ్నాదుల ననుసరించికూడా చెప్పవచ్చును. (ప్రశ్నేజాతక తుల్యా ఏవనభ వేద్భేదో) అనుటవల్ల ఫలములు సరి పడును.

మండవేశాసయనమ్

శ్లో. స్వామిహ స్తప్రమాణేన దీర్ఘ విస్తారసంయుతం ।
ద్విగుణం చాష్టభిర్భాగం మండలాదిపముచ్యతే ।
ఇన్ద్రోవిష్ణుర్యమోవాయుః కుబేరోధూర్జటి స్తథా ।
విధాతావిఘ్నరాజశ్చమండలేశాః ప్రకీర్తితాః॥
ఇంద్రస్సౌఖ్య యశోవిష్ణుర్యమోదుఃఖం నిరంతరం ।
వాయురుత్పాటనంచైవ కుబేరోధనద స్తథా ।
ధూర్జటిః కలహోనిత్యం ధాతాసౌఖ్యం ప్రవృద్ధిదం ।
సర్వసిద్ధిర్గణాధీశః ఫలముక్తం విచక్షణైః॥

తా. యజమాని హస్తముచే పొడవు వెడలుపు కలిపి రెట్టించి ఎనిమిదిచే భాగించగా మిగిలిన శేషమువల్ల మండలాధిపతుల వచ్చుదురు. ఎట్లనగా 1 శేషము ఇంద్రుడు 2 విష్ణు. 3 యముడు, 4 వాయువు. 5 కుబేరుడు. 6 ధూర్జటి. 7 విధాత 8 విఘ్నరాజ. వీర్ల ఫలములు 1 ఇంద్రుడు సౌఖ్యమును. 2 విష్ణుకీర్తియు 3 యముడు దుఃఖము. 4 వాయువుత్పాటనము. 5 కుబేరుడు ధనము 6 ధూర్జటి కలహము. 7 ధాత సౌఖ్యము. 8 విఘ్నరాజ సర్వసిద్ధియునిచ్చును.

అజిరానయనము

శ్లో. దీర్ఘ విస్తార సంఖ్యైక్యే చంద్రేణగుణితేతథా ।
నవభిస్తుహరేద్భాగం శేషమాజిరముచ్యతే ।
దాతా విచక్షణోభీరుః కలహోనృపదానవౌ ।
క్లీబశ్చోరోథ నీచేతినామతుల్యం ఫలస్మృతం.

తా. పొడవు వెడల్పు ఎకరిపి 3 చే గుణించి 9 చే భాగించగా శేషము 1 ధాత, 2 విచక్షణ, 3 భీరు, 4 కలహ, 5 నృప, 6 దానవ, 7 క్లీబ, 8 చోర, 9 ధన ఇట్లు తొమ్మిది ఫలములయొక్క నామానుసారఫలములను గ్రహించవలెను. ఈ పై రెండువిధములుగా తయారు కాబడిన గృహంవిమ గుర్గో తెలియదగ్గవి.

గృహస్రావం (నీళ్లకుండు)

శ్లో. ధనంధాన్యమీశాన్య వాయువ్యకోణె తథాచోత్తరేచోత్తమం మంగలంస్యాత్ నృణాంగాలయె వారి సంచారణార్థం బిలా కర్తుమూహుర్గురా దేవబృందాః

తా. గృహస్థులు, నీళ్ళువాడుకకుండు ఈశాన్యమున త్రవ్వించిన ధనమున్ను, వాయువ్యమున ధాన్యమున్ను, ఉత్తరమున ఉత్తమమును మంగళప్రదమునూ నిచ్చును.

ఆటస్థలము (ప్లేగ్రౌండు) క్రీడాస్థలం

శ్లో. వామేభాగేదక్షిణా వాన్నృపాణాం। తేధాకార్యావాటికా క్రీడనార్థం ఏకద్విత్రిదండసంఖ్యాశతంవ్యాత్ మధ్యేధారామండవే తోయయన్త్రైః

తా. రాజులు, ఉద్యోగస్థులు, విద్యార్థులువగైరా ఆటస్థలము (ప్లేగ్రౌండు) నిర్మించునపుడు తమ గృహాదిసమీపమందైతె (బిల్డింగు లకున్నూగాని) కుడివైపున లేక ఎడమవైపున తమ ఇష్టమునను సరించి నూరుదండములు, రెండువందలదండములు, మూడువందలదండము లుగా వుండులాగున (ఈలోడగ చిల్లరగా ఉండకూడదు) క్రీడాస్థల

మును మధ్యనీటియంత్రాధిమంశము సౌకర్యాదులతో నిర్మింపవలయును (దండమనగా 12 అంగులు లేక 4 గజములు)

మూలమట్టం సరిపుచ్చే పద్ధతి

శ్లో. ద్విఘ్నాయామమితం ద్విపాశమజరజ్వాతం విధాయాంకయే
త్త్యాయ మాం ఘిమితేచ విస్మృతిదవెతౌ కర్ణకోణాభిధా।
పాశౌక్షేత విగామశంకుసహితౌ కృత్వాద్యమాకర్షయే।
త్కోణేశంకురితీ తయోవినిమగ్రాద జ్ఞస్తయోశ్చాపరే.

తా. మూలమట్టం సరిపుచ్చుట ఎట్లనగా? స్థలంయొక్క ఆ చివరను ఈ చివరను రెండుకొయ్యలనుపాతి వకత్రాడును ఈ పొడవునకు రెట్టింపుగావుండులాగునచేసి ఆత్రాడుమొత్తమును 8 భాగములుగా గుర్తులుంచి ఈత్రాడును రెండుచివర్లను ముందువేసివున్న రెండుకొయ్యలకు తగిలించవలెను (అనగా స్థలంయొక్క పొడవుకు రెట్టింపుగల త్రాడును రెండుకొనలను రెండువైపుల తగిలించివుంచవలెననుట) 8వంతులుగా గుర్తులుంచిన యీ త్రాటియొక్క మూడవవంతును అనగా అయిదువంతుల మిగులుచోట గుట్టునుపట్టుకుని త్రాటినిసరిగాలాగిన ఎక్కడకువచ్చునో అచ్చట వక 3వ కొయ్యను పాతవలెను. ఇదేప్రకారం రెండవవైపుననున్నా (అనగా త్రాటియొక్క 3వ చివరనుంచి 3వంతులు 5 వంతులు మధ్యగుర్తు దగ్గరపట్టుకుని త్రాటిని సాగలాగిన ఎచ్చటకువచ్చునో అచ్చట వేరొక 4వ కొయ్యను పాతగా ఇప్పుడు నాల్గువైపుల నాల్గుకొయ్యలు మూలమట్టమునకు సరిగా సరిపడివుండును ఈ పద్ధతిప్రకారం మూలమట్టం అవసరంలేకుండగా లోగిలివగైరా ప్లానులయొక్క మట్టం వేసుకొనవచ్చును.

గృహార్వాణము

శ్లో. క్షేత్రస్య కచటాశ్చైవం క్రమాత్తపయశాఇతి ।
పూర్వాది దిక్షు వాష్టానామధిపాస్యుః క్రమాత్తశః ।
కవర్గం ప్రాగ్గృహే యాజ్యంటవర్గం దక్షిణేతథా ।
పవర్గంపశ్చిమేష్వేయంశవర్గం చోత్తరేతథా ;
విదగ్వర్గవర్గాణాంతువర్గ శుద్ధిర్విధీయతే ।
అకయోః పశ్చిమముఖంచటయో రుత్తరంతథా ।
క్రమాత్తపయశౌ పూర్వేదక్షిణేచ యథాక్రమం ।
విదిగర్వాణాఙ్గ్రాణాంచ ద్వారనిర్ణయ మీరితం.

తా॥ అ క చ ట త ప య శ అను 8 వర్గములు తూర్పు మొదలగు 8 దిక్కులకు అధిపతులుగా ఎరుంగవలయును. మనుష్యులకున్న పేరుయొక్క ప్రథమాక్షరము ననుసరించి ఏవర్గమైనదియు ఆ వర్గ ఏ దిక్కునకు అర్వాణముగునదియు ఎరుంగవలయును. మరియు పైవర్గములలోని దిక్కునకు తమవర్గ వచ్చువదగుచుండగా యే దిశగృహము తమకు అర్వాణముగునదియూ ఎట్లనగా? క అను ఆగ్నేయదిక్కున ఉన్న వర్గము తూర్పుగృహముగా యెంచి ఈ అ-క వర్గములగలవారికి పశ్చిమసింహద్వారముగలిగినట్టి తూర్పుగృహము అర్వాణమనియు, ట అను నైఋతిదిశనున్నవర్గము దక్షిణగృహముగా యెంచి చ, ట వర్గులవారికి ఉత్తరసింహద్వారముగల దక్షిణపుటిల్లు అర్వాణమనియు, ప అను వాయువ్యదిశను పువర్గవారికి పశ్చిమగృహముగా యెంచి, త, ప, వర్గులవారికి తూర్పుసింహద్వారముగలిగిన పడమరగృహము అర్వాణముగానున్నా, శ అను ఈశాన్యదిక్కునవున్న వర్గవారికి ఉత్తరగృహముగా యెంచి, య, శ వర్గులవారికి దక్షిణసింహద్వారముగల ఉత్తరగృహము అర్వాణగానున్నా ఇట్లు వర్గశుద్ధిచేసి ప్రాగాదిగృహ

నిర్ణయమున్నూ గృహారంభమున్నూ గృహముఖనిర్ణయమున్నూ మయబ్రహ్మచే చెప్పంబడినది.

వర్గులు	ప్రాగాది గృహములు	సింహద్వారములు
అ, క వర్గులవారికి	తూర్పు గృహము	పశ్చిమ ద్వారము
చ, ట వర్గులవారికి	దక్షిణ గృహము	ఉత్తర ద్వారము
త, ప వర్గులవారికి	పశ్చిమ గృహము	తూర్పు ద్వారము
య, శ వర్గులవారికి	ఉత్తర గృహము	దక్షిణ ద్వారము

గ్రామాది గర్హణము

శ్లో॥ గోసింహనక్రమిధునం నివసెన్నమధ్యే । గ్రామస్యపూర్వ్యకకుభోలిఝషాంగనాశ్చ కర్కో-ధనుస్తులభ మేషఘటాశ్చతద్వద్వర్గాస్వపంచమ పరాబలినః స్యురైం, దాః

తా॥ వృషభము, సింహము, మకరము రాసులవారు గ్రామమధ్యమున నివాసముచేయకూడదు గ్రామముయొక్క తూర్పుదిశను వృశ్చికరాసివారు ఆగ్నేయమున మీనరాశివారును, దక్షిణమున కన్యారాశిగలవారును, నైఋతిని కర్కాటరాశివారును, పశ్చిమమున ధనూరాశివారును, వాయువ్యమున తులారాశివారును, ఉత్తరమున మేషరాశివారును, ఈశాన్యమున కుంభరాశివారును నివాసముచేయుట అర్హణముకాదు. మరియు అకచటాది అష్టదిక్కులయుందున్న వర్గులలో స్వవర్గుకు పంచమవర్గు శత్రుస్థానముగాన అట్టి శత్రువర్గదిశయగు స్వవర్గునకు పంచమవర్గదిశయందున్నూ నివాసమునకు అర్హణముకాదు.

గ్రామాత్వేణము

శ్లో॥ గ్రామచక్రం నరాకారం సర్వావయవ సంయుతం ।
జన్మనక్షత్రమారభ్య గ్రామ క్షాంతం గణేనజా ।

మస్తకే పంచలాభాయ ముఖే త్రిణి ధనక్షయః ।
కుక్షౌ పంచధనః ధాన్యం షట్పాదే స్త్రీ మృతిర్భవేత్ ॥
పృష్ఠే చైకం భయం పీడా నాభౌ చత్వారి సంపదః.
గుహ్యే చైకం మానహానిర్హస్తే చైకం తు క్రందనం ।
వామే చైకం భేదనం గా చక్రం నరాకృతిః.

తా. గ్రామార్జన చూపించిన విధమెట్లనగా మనుష్యుని ఆకారముగా సర్వాంగములతో కూడిన ఆకృతిని చక్రముగా యెంచి తమ నామనక్షత్రము మొదలు గ్రామనక్షత్రమువరకూ లెక్కించగా వచ్చిన సంఖ్య యొక్క ఫలం ఈ క్రిందివిధముగా ఫలములనెరుంగునది ఎట్లనగా? మనుష్యాకారముగానున్న చక్రశిరస్సున 5 నక్షత్రములవరకు లాభమున్ను ముఖమందు 3 నక్షత్రములవరకూ ధనక్షయమున్నూ అట్లే కుక్షియందు 5 నక్షత్రములు ధనధాన్యమున్నూ, పాదములందు 6 నక్షత్రములు స్త్రీ మృతియు పృష్ఠమందు నక్షత్రము భయము, పీడయున్నూ, నాభియందు 4 నక్షత్రములు సంపదయున్నూ గుహ్యప్రదేశమందు 1 నక్షత్రము మానహానియు, కుడిహస్తమున 1 న॥ రోదనమున్నూ, ఎడమహస్తమున 1 న॥ భేదమున్నూ ఫలములనెరింగి అర్జనాదులు గ్రహించవలెను. (శాస్త్రవాదుక ననుసరించి జన్మనక్షత్రము వర్జ్య) అని శ్లోకములో వుండివున్ననూ అర్జనవిషయములో ధర్మశాస్త్రప్రకారము నామనక్షత్రమునే అనుసరించి అర్జనాదులు గ్రహించవలెను.

గృహనిరూపణ

శ్లో. దీర్ఘవిస్తారసంఖ్యైక్యే చాష్టభిర్గుణితే తథా ॥
నవభిస్తుహరేద్భాగం శేషాంకే ఫలమాదిశేత్ ।

తిస్కరభోగ విచక్షణదాతా నృపతినపుంసకా ।
ధనాధ్యశ్చ దరిద్రశ్చభయదో నవమస్తథా.

తా. నిరూపణచేయదగ్గ గృహావరణయొక్క మొత్తపు పొడవు వెడల్పునున్నాకలిపి ఎనిమిదిచే గుణించి తొమ్మిదిచే భాగించగా వచ్చు శేషసంఖ్యవలన ఫలములు ఎట్లనగా 1 తస్కర, 2 భోగ, 3 విచక్షణ, 4 దాతా, 5 నృపతి, 6 నపుంసక, 7 ధనాధ్యః, 8 దరిద్రము, 9 భయదము ఇట్లెరుంగవలయును.

సంపూర్ణము.

పూర్వాయుర్దాయ వాస్తుపదకముల జంత్రి

పదక	ధన	రుణ	వార	తిథి	నక్ష	అయ	ఆయుః	అంశ	దిక్పతి	యోగ	కరణ
7	8	5	7	12	2	7	63	6	7	1	7
8	4	8	2	18	10	8	72	3	8	5	5
9	12	3	4	24	18	1	81	9	1	3	3
10	8	6	6	30	26	2	90	6	2	3	1
11	4	1	1	6	7	3	99	3	3	17	6
12	12	4	3	12	15	4	110	9	4	21	4
13	8	7	5	18	23	5	117	6	5	25	2
21	4	7	7	6	6	5	69	9	5	3	7
22	12	2	2	12	14	6	78	6	6	7	5
23	8	5	4	18	22	7	87	3	7	11	3
24	12	8	6	24	3	8	96	9	8	15	1
25	8	3	1	30	11	1	105	6	1	19	6
26	4	6	3	6	19	2	114	3	2	23	4
34	12	6	5	12	2	2	66	6	2	1	2
35	8	1	3	30	10	3	75	3	3	5	7
36	12	4	2	6	18	4	84	9	4	9	5
37	8	7	4	12	26	5	93	6	5	13	3
38	4	2	6	18	7	6	102	3	6	17	1
39	12	5	1	24	15	7	111	9	7	21	6
40	8	8	3	30	23	8	120	6	8	25	4
47	4	5	3	12	5	7	63	3	7	26	4
48	12	8	5	18	6	8	72	9	8	3	2
49	8	3	7	24	14	1	81	6	1	7	7
50	4	6	2	30	22	2	90	3	2	11	5
51	12	1	4	6	3	3	99	9	3	15	3
52	8	4	6	12	11	4	118	6	4	19	1
53	4	7	1	18	19	5	117	3	5	23	6
61	8	7	3	6	2	5	69	6	5	1	4
62	4	2	5	12	10	6	78	3	6	5	2
63	12	5	7	18	18	7	87	9	7	9	3
64	8	8	2	24	26	8	96	6	8	12	5

పదక	ధన	ఋణ	వార	తిధి	నక్ష	ఆయ	ఆయుః	అంశ	దిక్పతి	యోగ	కరణ
65	4	3	4	30	7	1	105	3	1	17	3
66	12	6	6	6	15	2	114	9	2	21	1
7	4	6	1	24	25	2	66	3	2	26	6
75	12	1	3	30	6	3	75	9	3	3	4
76	8	4	5	6	14	4	84	6	4	7	4
77	4	7	7	12	22	5	93	3	5	11	7
78	12	2	2	18	3	6	102	9	6	15	5
79	8	5	4	24	11	7	111	6	7	19	3
80	4	8	6	30	19	8	120	3	8	23	1
87	12	5	6	12	21	7	63	9	7	24	1
88	8	8	1	18	2	8	72	6	8	1	6
89	4	3	3	24	10	1	81	3	1	5	4
90	12	6	5	30	18	2	90	9	2	9	2
91	8	1	7	6	26	3	99	6	3	13	7
92	4	4	2	12	7	4	108	3	4	17	5
93	12	7	4	18	15	5	117	9	5	21	3
101	4	7	6	6	25	5	69	3	5	26	1
102	12	2	1	12	6	6	78	9	6	3	6
103	8	5	3	18	14	7	87	6	7	7	4
104	4	8	5	24	22	8	96	3	8	11	2
105	12	3	7	30	3	1	105	9	1	15	5
106	8	6	2	6	11	2	114	6	2	19	5
114	12	6	4	24	21	2	66	9	2	24	3
115	8	1	6	30	2	3	75	6	3	1	1
116	4	4	1	6	10	4	84	3	4	5	6
117	12	7	3	12	18	5	93	9	5	9	4
118	8	2	5	18	26	6	102	9	6	13	2
119	4	5	7	24	7	7	111	3	7	17	7
120	12	8	2	10	15	8	120	9	8	21	5
127	8	5	2	12	17	7	63	6	7	22	5
128	4	8	4	18	25	8	72	3	8	26	3
129	12	3	6	24	6	1	81	9	1	3	1
130	8	6	1	30	14	2	90	6	2	7	6
331	4	1	3	6	22	3	99	3	3	11	4
132	12	4	5	12	3	4	108	9	4	15	2

పదక	ధన	ఋణ	వార	తిథి	నక్ష	ఆయ	ఆయుః	అంశ	దిక్పతి	యోగ	కరణ
133	8	7	7	18	11	5	117	6	5	19	7
141	12	7	2	6	21	5	69	9	5	24	5
142	8	2	4	12	2	6	78	6	6	1	3
143	4	5	6	18	10	7	87	3	7	5	1
144	12	8	1	24	18	8	96	9	8	9	6
145	8	3	3	30	26	1	105	6	1	13	4
146	4	6	5	6	7	2	114	3	2	17	2
154	8	6	7	24	17	2	66	6	2	22	7
155	4	1	2	30	25	3	75	3	3	26	5
156	12	4	4	6	6	4	84	9	4	3	3
157	8	7	6	12	14	5	93	6	5	7	1
158	4	2	1	18	22	6	102	3	6	18	6
159	12	5	3	24	3	7	111	9	7	15	4
167	4	5	5	12	13	7	63	3	7	20	2
168	12	8	7	18	21	8	62	9	8	24	7
169	8	3	2	24	2	1	81	6	1	1	5
170	4	6	4	39	10	2	90	3	2	5	3
171	12	1	6	6	18	3	99	9	3	9	1
172	8	4	1	12	26	4	108	6	4	13	6
173	4	7	3	18	7	5	117	3	5	17	4
181	8	7	5	6	17	5	69	6	5	22	2
182	4	2	7	12	25	6	78	3	6	26	7
183	12	5	2	18	6	7	87	9	7	3	5
184	8	8	4	24	14	8	93	6	8	7	3
185	4	3	6	30	22	1	105	3	1	11	1
186	12	6	1	6	3	2	114	9	2	15	6
195	12	1	5	30	21	3	75	9	3	24	2
196	8	4	7	6	2	4	84	6	4	1	7
197	4	7	2	12	10	5	93	3	5	5	5
198	12	2	4	18	18	6	102	9	6	9	2
208	8	8	3	18	17	8	72	6	8	22	4
209	4	3	5	24	25	1	81	3	1	26	3
210	12	6	7	30	6	2	90	9	2	3	7
211	8	1	2	6	14	3	93	6	3	7	5
212	4	4	4	12	22	4	108	3	4	11	3

పదక	ధన	ఋణ	వార	తిథి	నక్ష	ఆయ	ఆయుః	అంశ	దిక్పతి	యోగ	కరణ
213	12	7	6	18	3	5	117	9	5	15	1
223	8	5	5	18	2	7	97	6	7	1	4
224	4	8	7	24	10	8	96	[illegible]	8	5	1
225	12	3	2	30	18	1	10[illegible]		1	9	7
226	8	6	4	6	26	2	111	6	2	13	5
235	8	1	1	30	17	3	75	6	[illegible]	22	1
236	4	4	3	6	25	4	84	3	4	26	6
237	12	7	5	12	6	5	93	9	5	3	4
238	8	2	7	18	14	6	102	6	6	7	2
239	4	5	2	24	22	7	111	3	7	11	7
240	12	8	5	30	3	8	120	9	8	15	5

గజం 1కి 36అంగులములు	వార, ఆయ, వయో, దిక్పతులకు గ. అం	ధన నక్షత్రములకు	తిథి, అంశ	ఋణమునకు	అంగులములు	వార, ఆయ, వయో, దిక్పతులకు గ. అం	ధన నక్షత్రములకు	తిథి. అంశ	ఋణమునకు
1	0_9	0_8	0_6	0_3	19	4_27	4_8	3_6	1_21
2	0 18	0-16	0_12	0_6	20	5_0	4.16	3 12	1_24
3	0 27	0.24	0_18	0_9	21	5 9	4_24	3 18	1_27
4	1_0	0.32	0_24	0_12	22	5 18	4 32	3 24	1_30
5	1_9	1_4	0_30	0_15	23	5_27	5_4	3 30	1_33
6	1 18	1 12	1_0	0 18	24	6_0	5_12	4_0	2_0
7	1_27	1_20	1_6	0_21	25	6_9	5 20	4_6	2_3
8	2_0	1.28	1 12	0_24	26	6_18	5 28	4_12	2.6
9	2_9	2 0	1 18	0_27	27	6_27	6_0	4_18	2_9
10	2_18	2_8	1_24	0_30	28	7_0	6 8	4_24	2_12
11	2_27	2.16	1_30	0_33	29	7_9	6_16	4_30	2_15
12	3_0	2 24	2_0	1_0	30	7_18	6_24	5_0	2_18
13	3_9	2 32	2_6	1.3	31	7 27	6 32	5_6	2_21
14	3_18	3_4	2 12	1_6	32	8_0	7_4	5_12	2-24
15	3_27	3 12	2 18	1_9	33	8_9	7_12	5_18	2_27
16	4_0	3_20	2_24	1 12	34	8 18	7_20	5_24	2_30
17	4_9	3_28	2_30	1_15	35	8_27	7_28	5_30	2_33
18	[illegible]	4.0	3_0	1_18	36	9_0	8_0	6_0	3 0

వీసములు 16	వార, ఆయ, వయొ, దిక్కు	ధన, నక్ష	తిథి, అంశ	రుణ	వీసములు	వార, ఆయ, వయొ, దిక్కు	ధన, నక్ష	తిథి, అంశ	రుణ
1	0_9	0_8	_6	0_3	9	5_1	4_8	3_6	1_11
2	1_2	1_0	0_12	0_6	10	5_10	5_0	3_12	1_14
3	1 11	1_8	1 2	0_9	11	6_3	5_8	4_2	2_1
4	2_4	2_0	1_8	0_12	12	6_12	6_0	4_8	2_4
5	2_13	2_8	1_14	0_15	13	7_5	6_8	4_14	2_7
6	3_6	3_0	2_4	1_2	14	7_14	7_0	5_4	2_10
7	3_15	3_8	2_10	1_5	15	8_7	7_8	5_10	2_13
8	4_8	4_0	3_0	1_8	14	9_0	8_0	6_0	3_0

అడుగు 1 కి ¼ పాతికి అంగులం చొ॥ స్కేలుటేబుల్

అ	అం	అ	అం	అ	అం
1	¼	21	5¼	41	10¼
2	½	22	5½	42	10½
3	¾	23	5¾	43	10¾
4	1	4	6	44	11
5	1¼	25	6¼	45	11¼
6	1½	26	6½	46	11½
7	1¾	27	6¾	47	11¾
8	2	28	7	48	12
9	2¼	29	7¼	49	12¼
10	2½	30	7½	50	12½
11	2¾	3	7¾	51	12¾
12	3	32	8	52	13
13	3¼	33	8¼	53	13¼
14	3½	34	8½	54	13½
15	3¾	35	8¾	55	13¾
16	4	36	9	56	14
17	4¼	37	9¼	57	14¼
18	4½	38	9½	58	14½
19	4¾	39	9¾	59	14¾
20	5	40	10	60	15

ఓం హ్రీం నమో భగవన్ వాస్తుపురుష, మహా బలపరాక్రమ, సర్వదేవతాశ్రితశరీర, బ్రహ్మపుత్ర, సకలబ్రహ్మాండధారిణ్, భూమ్యర్పిత మస్తక పురపత్తన ప్రాసాద గృహ వాపీకూపాది సన్నివేశసాన్నిధ్యకర విశ్వంభర, పరమపురుష స్వరూప। శంకచక్ర శార్జ్ఞ ధనుః కర వరదాభయహస్త వాస్తో నమస్తే॥ నమస్తే॥

ఏహ్యేహి భగవన్ వాస్తో। సర్వదైవైరధిష్టిత భగవన్ కురుకల్యాణం క్షేత్రేస్మిన్ సన్నిధోభవ॥

జన్మనస్సప్తఘటికో ద్విపదేనశనాడికాః
ప్రత్యేకే పంచఘటికాః నైధనేకాదశ స్తథా
శాకం గుడంచలవణం సతిలంకాంచనం క్రమాత్
తారాం దోషపకుర్వీత వరాహవచనంతథా॥

సర్వమంగళ కార్యాణి త్రిషు జన్మసుకారయేత్
వివాహ శ్రాద్ధభైషజ్య యాత్రాక్షౌరాణివర్జయేత్॥

ఉలూఖలం పిష్టయం తం పిత్రాణాం పాదశౌచనం
మహోనసం జలస్థానం గృహయామ్యైకదాశుభం॥

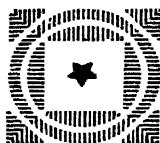
పక్షిశ్లక్ష్ణే శీతరస్మిర్గృలీయాన్నప్రాధాన్యం తారాకాయా
శ్చతత్ర । శక్త్యాయుక్తె విద్యమానేచకాంతే।
నస్వాతంత్ర్యం యోషితః క్వాపిదృష్టం॥

" భృగురత్రిర్వసిష్ఠశ్చ విశ్వకర్మామయ స్తథా
నారదో నగ్నజిచ్చైవ విశాలాక్షః పురందరః
బ్రహ్మకుమారోనం దీశః శౌనకోభర్గవ వచ
వాసుదెవో । నిరుద్ధశ్చతథా శుక్రబృహస్పతి
అష్టాదశైతేవిఖ్యాతాః శిల్పశాస్త్రోపదేశకాః॥

సమాప్తము.

శ్రీ రాజేశ్వరి ప్రెస్, రాజమహేంద్రవరం—1940.

వచన పురాణములు		నవీన నాటకములు	
శివపురాణం 600 పే॥ బైండు	5_0	భక్తత్యాగయ్య	1_8
బ్రహ్మపురాణం ,,	5_0	భక్తపోతన	1_8
వామనపురాణం ,,	5_0	మైరావణ	1_8
బసవపురాణం (అట్టబైండు)	3_0	ప్రచండభీమకవి	1_8
స్కాంధపురాణం ,,	2_8	తాన్‌సేన్	1_8
శివరహస్యఖండం ,,	5_0	దీవార్	1_8
బ్రహ్మోత్తరఖండం	2_0	అహల్య	1_8
చెన్నబసవపురాణం	2_0	మీరాబాయి	1_4

నేటి నవభారత సమైక్యతకు కావలసింది? హిందీ

రాజా హిందీ తెలుగు భాషాబోధిని

హిందీ లిపిలేకుండా మాటలాడటానికి 8వ కూర్పు 1_0_0

రాజా హిందీ తెలుగు కోష్ (ఫుల్ క్యాలికో బైండు)

15 వేల హిందీ, సంస్కృతపదజాల నిఘంటువు. 5_0_0

రాజా హిందీ తెలుగు స్వబోధిని

హిందీ లిపి, వ్యాకరణ విషయాలతో కట్ బైండు 1_8_0

రాజా హిందీ తెలుగు బాలశిక్ష

ప్రాథమిక హిందీపరిజ్ఞానానికి లిపితో సహా వెల 0_4_0

వలయువారు:

కాళహస్తి తమ్మారావు అండు సన్సు,

సంస్కృతాంధ్ర బుక్ డిపో, (స్థాపితం 1882) రాజమండ్రి.